

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 16 fillér.

Flyttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, március 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politikai tüzhelyről.
- Csöndes vita.
- Felfüggesztett és visszahelyezett körjegyző.
- Az európai nagy fegyverkezés.
- Áltanfelügyelők egy aradmegyei iskolában.
- Gyáripárosok nagygyűlése.
- Veszett ebek Pankotán.
- Nyilvánosan inzultált rendőrkapitány.
- Botrány az aradi felsőtemetőben.
- Mértékadó vélemények az állatvásár áthelyezéséről.
- Dél a szende Lízetről.
- Basa bácsi mesél...
- Megszökött rendőrfogalmazó.

Jót, sokat és olcsón.

Arad, március 18.

Nálunk minden kiadott jelszó iránt nagy a fogékonyság. Szépen előkészítünk mindkét okos gondolatot. Persze papíron. Így most apróra részletezve tudjuk már, hogy az idegenforgalom növelése végett mit és miket kellene tennünk, sőt még ennél is tovább haladtunk már, mert a vasutaink tényleg gazdag áldozatkészséget tanúsítottak az idegenforgalom kedvéért. Csak néhány akadály van még, ezeket kellene elhárítani.

Magyarországon minden nagyon drága, — az idegenek itt nem találkoznak előzékenységgel és sok helyen, — tisztelet a kivételnek — egyszerűen akarnak meggazdagodni, a vendégeket kizsákmányolják. Mindnyájan tudjuk ezt. Maguk az érdekeltek is tudják, nem is titkolják. Különösen

azokon a gyönyörű vadregényes tájakon érzik ezt a bajt, ahol az idegenek mégis csak nagy tömegekben fordulnak meg s ahonnét hazamegy az angol, a német, a francia s a világ minden globe trotterje és otthon elmondja, hogy csodálatos természeti kincsek vannak Magyarországon; de kényelem nincs s az ellátás méreg drága.

Mikor mi elmegyünk Svájcba, a Rivierára, Karlsbadba, Münchenbe, Berlinbe s egyéb európai városokba, meglepetéssel konstatáljuk, hogy ezeken a helyeken aránylag minden olcsóbb, mint nálunk s hogy az idegent ezeken a helyeken bámulatos előzékenységgel fogadják, gondos figyelemmel veszik körül és nem „utaznak“ rá, hanem mindenütt méltányolják azt is, hogy az utasnak sok a kiadása s hogy idegen, nem ismeri a beszerzési forrásokat és utbaigazításra szorul.

Kinek van annyi hatalma, képessége és ereje, hogy a magyar föld lakosságát ezekre a vendégfogadó tulajdonságokra kinevelje? Ezt megkísérelni sem lehet, mert a lakosságot erre sehol sem oktatták, hanem mindenütt a természetes gazdasági érdeksodorta a népet ezekbe a sajátságokba. Nálunk a vendégszeretet eddig más volt. A magunk vendégét elláttuk, szegyen és gyalázat érté volna azt a házat, ahol a vendégtől pénzt kértek. A korsomáros Magyarországon nem

arra való volt, hogy vendégeket fogadjon, hanem hogy helyet engedjen a gavalléros duhajkodásoknak, az olyan multságoknak, amilyent a tisztességes családi körben már megtűrni nem lehetne.

Alig valamicske ideje annak, hogy Erdélyben, meg a Tátrában, meg a Balaton környékén európai értelmű vendégfogadás kezdődött, rászoritotta erre a magyart — nem az okosság, — hanem kénytelenség. Rövid idő alatt aránylag meglepő haladás történt így az idegen vendégfogadás terén; de persze, hogy most mégis csak észrevesszük, hogy nem jól van így, ahogy van és hogy valamit kéne tenni.

A munkát azzal kezdjük, hogy vasuti utazási kedvezményeket adunk és egyik-másik helyen kényelmes vendéglőket építtetünk. Hát ez bizony nem egyéb, mint tessék-lássék munka. Ha azt akarjuk, hogy idegenforgalom legyen Magyarországon, azt úgy érhetjük el, hogy jót, sokat és olcsón adunk mindent az idegennek, aki hozzánk jön a pénzét elkölteni. Igen? De mikor itthon magunk is nyögünk a drágaság terhei alatt és jajgatunk, hogy már a magas jövedelmekből sem tudunk megélni, hogyan adjunk az idegennek mindenből jót, sokat és olcsón?

Nálunk terem minden nyers termék. A szarvasmarha, a sertés, a szárnyas, a vad, a hal, a gyümölcs, a

„Mint erkölcsi testület“

Itta: Kanizsal Ferenc

Gombos Mihály szobafestő mester a városból származott el a nagy alföldi községbe szerencsét próbálni. A városban csak segéd volt. Elég jól fizette a gazdája, csahogy a városban drága az élet, kiváltképp asszonyostul és gyerekestül. Világos hogy ezen az állapoton segíteni kell. Így jutott Gombos arra az ötletre, hogy Bács-Udvarton telepszik meg. A felesége elöprengett:

— Szobafestőnek városban kell maradni. Ott, abba a nagy faluban csak meszelnek. Én falusi vagyok és tudom, hogy ott a szobafestőre (pp úgy nincs szükség, mint a villanyselelőre, vagy mint a fogorvosra. Parasztember borbélylyal huzatja ki a fogát és a feleségével meszelte ki a szobáját, meg a házat.

Gombos Mihály azonban úgy okoskodott, hogy nini, ez egyel több ok a szerencsepróbarára. És nem csalódott. Hamarosan kapott munkát. Kifestette a körörvos szobát, a jegyző lakását, meg az egész patikát. Hovatovább a módosabb gazdákat is meggyőzte, hogy ha egyebet nem, hát a tiszta szobát érdemes passzió kipingáltatni! Igen akkurátusan kipingálta a Balázs Piri István tisztaszobáját, sőt a menyezetre egy félgörögdínyét festett. Látni lehetett a dínyve haragoszöld hejját, vérpíros husat, benne a fogárfekete magvakkal; sőt nagyobb élethűség céljából egy kés volt beleszurva a dínyvébe. Szinte kinálkozott a kép: „Ugyan harapják kend

belém, sógor.“ Voltaképp ez a dínyve ábrázolat irányította Gombos Hiba sorsa szekerének a rudját a szerencse felé. Mert a bácsudvardi tehetséges emberek mind ilyen dínyvét akartak legott. Szuszogva rohant hozzá a Zanay szomszéd is, hogy hát őt sem a golya költötte; amit Balázs Piri István megengedhet magának, ugyanazt megteheti ő is; minélfogva az a kivánsága, — nem baj, akármit kóstál — hogy mentül sürgősebben festődjenek az ő házában is a menyezetre dínyvék: ámde sarga dínyvék is, nem csak görögök. A derek Gombos Mihály a igy győzte a dínyvéket festeni, mert készült el Zanayékra, máris loholnia kellett Savanya Jánoshoz, onnét Ottó Gergő-öz, majd Birkás Nagy Adányhoz, meg ki győzné midegyiket felsorolni.

Főgli Mór, a boltos, úgy találta, hogy neki is lépést kell tartania a korszellem haladásával. Elhatározta tehát, hogy megkérdi Gombos Mihály urat, vajon tutra-e neki, bádgra, valamilyen szép képet festeni, amit ki lehet skasztani az ajtóra és amiről az üzleteket elnevezni szokás?

— Megpróbálhatom! — felelte önértetesen a piktor.

Akkor aztán törték a fejüket, kettesben, hogy mit is ábrázojon a kép? Célarányosnak látszik, ékesen kipingálni mindrefelét, amit a boltban található: sajtot kocsikenőcsöt, cukorsüveget, mellényre való pitykét, menyecskes papucsot, ostort, lámpát, oskolás gyerekeknek való pilatáblát és irkár, meg ezután okvetlenül (ez nem hiányozhatik a képről) gyékényt is.

— Ez nem lesz elég jó! — vélte a piktor; voltaképp pedig azért, mivel (de ezt nem árulta el) úgy érezte, hogy sajtot, hiszen azt csak tudna pingálni, cukorsüveget, sőt lámpást is, hanem gyékényt azt nem tudna. Ki látott már gyékényt lefestve? Nehéz lehet az. Miga Munkácsy sem festett gyékényt soha, alkalmasint amiat, mer lefestése sehogysem alkalmas.

Abban egyeztek meg végezetül, hogy a bolt a „Herkuleshez“ címeztetik, enélfogva egy erős embert ábrázoland a kép, aláírva, hogy: „Főgli Mór vegyeskereskedése a Herkuleshez. Helyben.“

Átő egy hétig pacsmagolt rajta a piktor; de kapott is érte a festék árán kívül, husz forintot. Az emberek csodájára járta. Meg-megittalak a bolt előtt és nümmegeve, bolingava almodoztak, hogy hejnye, olyan nagy kép, hogy a templomba sincs nagyobb.

Főgli boltosnak igencsak meglegedésére szolgált a Herkules előtti csoportosulás; mert folyvást kiszólt az ajtóból:

— No, Péter bácsi, gyék kend be.

— Minek?

— Csak gyék kend be.

Hászé bemöhetök. Letinká b iszok egy kupica törkölyt.

— No, akkor én is b-követközők komám uram! — mondotta Bagi Illés. És bementek vagy négyen öten. Odabent a boltban észrevették, hogy új ustor kéne, meg hogy a kocsikenőcs is fogytán odahaza. Meg aztán, ha olcsón

bor, a kenyér, a legnemesebb táplálékokból nálunk olyan bőség van még szűk esztendő idején is, hogy itt, ha természetes rendben történék a termelés és a fogyasztás, drágaság sohasem lehetne. Am a termelés és a fogyasztás rendje nálunk rettenetesen mesterséges.

Mi ész nélkül ekszportálunk mindent. A mi nyersterményünkből olcsóbban élnek Ausztriában, Németországban sőt Franciaországban és Angliában, mint itthon. A helybeli vendéglős, ha valami nagy bankettre készül, Bécsből hozat magyar marhahúst pecsenyének, mert itthon a hízott marhát le sem vágják és ha esetleg szűk termésünk van krumpliból vagy akármiből, ész nélkül ekszportálunk azért, itthon pedig csaknem lenyuzzuk egymást egy tál lencséért.

Nem vagyunk mi barátai annak, hogy a kereskedelem fogalma elé akadályok gördítenek, erie különben semmi szükség nincs is; de igenis nagy szükség van a kereskedelem és a termelés céltudatos szervezésére. A kiviteli anarkia már magában véve is esztelenség; de még ennél is nagyobb képtelenség az, hogy Magyarországon az őstermelés produktumainak nincsenek gondosan szervezett gócpontjai.

A vasuti tariták szerkesztésekor kellene arról gondoskodni, hogy egy-egy természetes gócponton egy-egy ország rész nyersterményei piacra kerüljenek. Az ilyen természetes gócpontokon, ahol az ország rész minden produktuma összegyűlik, maga a kereskedelem szabályozná a fogyasztást és sohasem engedné meg, hogy itthon mi éhezünk, míg a külföld olcsón jut a mi termelvényeinkhez.

Hiszen, ha a kereskedő itthon magasabb árért tudja értékesíteni az árut,

mint a milyen az eszport ár, — nem fogja ő azt külföldre elvesztegetni.

Ma, erre senkinek gondja nem lehet, mert az eszport nem egy szervezett piacon szerzi be a szükségletét, hanem beszerzi a faluban, a tanyán, beszerzi ott ahol éri. Ha megvette, gyűjti össze Budapesten vagy Fiumében és viszi külföldre. Ha szervezett piacaink volnának, a termelő hordaná a piacra a maga áruját, — a gócponton észrevénné a kereskedelem azt, hogy: kilehet-e elégíteni a külföldi igényeket a kínálkozó árért, vagy hogy ezt az árat belföldön is el lehet-e érni, és a forgalom magától igazodnék.

A politikai tüzhelyről.

— A véderőreform. — A nemzeti munkapárt egysége. — Hieronymi hivatása. —

(Fővárosi levél.)

Budapest március 18

A véderőreform áprilisi aktualitásairól elhangzó különféle megjegyzések nagyobbára „közhelyekké” vált hangzatosságok. Nehéz arról már valami újat mondani, hogy szükséges-e ez a reform vagy sem? Nehéz, mert a kérdés ilyen feltételére okos ember ma már alig is adhat választ. A parlamenti folyosó társaságának egyik mélyrenéző tagja nagyon találóan jellemezte ma az ilyen kérdések hiábavalóságát:

— Akár véderőreformnak nevezzük a létszámemelést, akár létszámemelésnek a véderőreformot, minden kérdéssel és megjegyzéssel szemben, mely ennek aktualitását és sorsát kommentálja: egyetlen ténybeli momentum dönti el előttem, hogy miképpen jutunk vele düllore? Amikor most nyolc esztendeje a katonakérdések obstrukciója közben Héderváry gróf azzal jött kabinetet alakítani, hogy a katonai javaslatok visszavonattak, éreztem, hogy nem itt kezdődik az ő igazi missziója. Jól éreztem. Minden, ami azóta történt, jó hogy megtörtént, mert előkészítője volt az ő mai eljövételének. Ahogy jött, ahogyan az ország fogadta, ahogyan napról-napra erősödő bizalommal körülvésszi, ma

már kétségtelenné teszi előtünk, hogy a katonai kérdések megoldását végre az ország akarja. Nem lehet ezzel az ország testében benne felejtett szákkal egyre mérgeződő gyulladással megakadályozni a gyógyulás processzusának. Amit nyolc esztendővel ezelőtt le kellett venni a napirendről, hogy azóta is dokumentáltassék, hogy enélkül nincs biztos élet és zavartalan fejlődés, azt ma éppen azért kell előmozdítani, mert kitisztult, kijegecesedett formában és szociális tartalommal vihető a nemzet döntése elé s mert ilyen tartalommal az ország minden áldozatával szemben az ország gazdasági és politikai előnyei feltárva jelentkeznek. Héderváry gróf nyolc esztendő előtti misszióját én csak átmenetinek tekintetem, mert egy kedvezőtlenül beállított katonai javaslat „visszaszivása” csak előrevetett részlete lehetett annak a ma funkcionáló okos missziójának, hogy egy jó, szociális tartalmu, erős és kipallérozott véderőreformmal végre elhárítsa az ország gazdasági fejlődés utjából a nemzeti munkát bénító legostobább akadályt.

A nemzeti munkapárt sorsát, helyesebben egységét ugyan ki félthetné vajjon éppen most, amikor nyolc esztendő tanulság leszüréséből kijegecesedett országos közhangulat teremtette meg a pártot? Hallunk imitt-amott, sajtóban, folyosón sopánkodásokat, példalázásokat: Hogy a párt darabokból áll; hogy jó szerencse ugyan a Héderváry nyugalma, előrelátó tapintata, de baj lehet a párt blokkyszerűsége miatt; hogy egységet kellene teremteni! De uram Isten, hát hogy teremtünk nagyobb egységet ott, ahol ez az egység gyökerében és fejlődésében a pártnak meg van és napról-napra bizonyosabb, hogy meg van. A választójog? No hát ez sem lehet bontó kérdés. Amikor a porosz nagy válság idején 1863-ban (akkor ott is katonai véderőreform volt a helyzet tengelye) Bismarckot hazahívták Párisból és kezébe adták a gyeplőt, a válság itt-ott felvetődő nagy kérdéseiről, amelyek a nagy cél kivételére szükséges egység bontó rakétáiként dobattak felszínre, azt mondta a plénum előtt:

— Az alkotmányos élet nem egyéb kom-

adják: „de bizony hazaviszöm az asszonynak ezt a selyemkendőt”.

Hát így. És látnivaló, hogy a Herkules-kép, zörgő bádagon, dus kamatokat hajtott. Megfigyelte ezt a tapasztalatot a főtisztelendő plébános ur és arra gondolt, hogy talán a templomba is többen járnának, ha a falakat semmitmondó fehér mész helyett csillogó és díszes festés borítaná Gombos Mihály ilyenformán csakómar fővállalta a templom kipingálását. Nem csinált rossz üzletet, mert egy szép napon megvásárolta a házat, amelyért eddig bárt fizetett.

A szobafestőnek jól ment tehát a sora. Már az inasai közül egyet fő szabadtított, aki a segédje lett. Ő maga most már személyesen, ritkán festett. A segédjével meg az inasokkal végeztette a munkát; ő maga csak „finomabb” feladatokhoz nyúlt. Akadt tehát ráérő ideje bőven, hogy leüljön a község háza előtti hosszú lócára és hogy ottan a község főembereivel mezhányja-vesse a dolgokat. Sőt a nagykorcsmába is bebenézett, beszélgetni egy kicsit bíró urammal, a patikussal, a jegyzővel, a doktossal. Így esett, hogy egyszer a bíró szemébe nézett, majd a vállára ütött:

— No nézd csak, Gombos uram nincs bent a községi képviselő-testületben.

— Micsoda? — álmélkodott a patikus, — én azt hittem, hogy régen benne van.

— Nohát majd tesszünk róla! erősködött Bugyi Jóska, az esküdt. Már pedig, ha ő akarja akkor az Isten is akarja. Mert a Bugyi esküdtnek szavajárása az, hogy „gyütmöntet” bevásárlani a képviselőtestületbe nem szabad. És

lám, Gombos Mihály nem idevaló, ő is idegenből származott. Hanem, ha érdemei vannak, az más. És ha Bugyi Jóska vele szemben kivételet tett, az nagy szó. Bugyi Jóska hatalom. Követválasztáson az győz, aki mellé szegődik.

— Köszönöm Bugyi uramnak is, bíró uramnak is, a tekintetes gyógyszerész urnak is hozzávaló jószágukat, — szerénykedett a szobafestő, bár titokban csak úgy hízott a kevélységtől, — de azt hiszem, hogy nem vagyok én oda-
való...

— Nono! azt csak bízza ránk! — mondta az esküdt, — három hét múlva választjuk a községi képviselőket, és amilyen igaz, hogy Bugyi József a nevem, olyan igaz, hogy Gombos Mihály uram mögölsz.

— Éljen! kiáltott a ravasz patikus, aki szeretett a parasztkhoz dörzsölni, a kedvükben járni, nehogy a képviselők megengedjék a második gyógyszerész létesítését, — éljen! Nagyon helyes, hogy a közügyek intézésében iparosok is szóhoz jutnak. A külföldön, tisztelt uraim, a külföldön és Amerikában az ipar, az a fontos. Éljen a magyar ipar és a mezőgazdaság, éljen a haza!

Bugyi Jósának, az esküdtnek szava csakugyan nem szellő, ami semmiből jön és semmibe suhan. Mert három hét múlva Gombos Mihály tagja lett Bács-Udvard nagyközség képviselő testületének. Olyan boldog volt ezen a napon, hogy verebét lehetett volna vele fogatni. Azaz hogy, nem volt egészen boldog, mert a felesége csak immel-ámmal örvendett a nagy tisztességnek.

— Ne vágj olyan fancsali képeket, asszony, — mondta a piktor — biz Isten, ha a

a feleségem nem volnál, még azt hinném, hogy az irigység sápadozik az arcodon.

Az asszony megfelelt.

— Már hogy lehetnék irigy.

— Hát akkor mi bánt?

— Félek Attól félek, hogy vége lesz a szerencénknek. Minek árt od hele magadat olyasmibe, ami csak a nagyszájuknak való. Inkább tarts ki dolgaidd mellett. Ujabb időben már hallatszík a panasz, hogy a dinnyék, amiket a festő fest, nem olyan szépek, mint amiket te tudsz pingálni.

Gombos Mihály elgondolkozott. Fájt neki, amit az asszony mondott; fájt annál inkább, mert úgy érezte, hogy van benne némi igazság. Van bizony. Ujabbon sok időt fecsérrel korcsmai beszélgetésre. De viszont dacos göggel telt el a szíve. „Majd én megmutatom, hogy ki vagyok”.

Nemsokára már állt a közgyűlés a község háza nagytermében. Gombos Mihály nagynak, fontosnak érezte magát, amikor elfoglalta a helyét. Nagy figyelemmel hallgatta a jegyző fejtegetéseit és előterjesztéseit. Nem igen értette. Mert, sajtászerű, a jegyző — aki egyébként értelmesen és jól beszél magyarul, — itt a közgyűlésben végnélkülinek rémlő, cikornyás közgazgatási mondatokat vágott ki, amelyekben, mint a rímek, csendültek fel a „tatik” és a „tetik”; és a szobafestő jóformán nem kapiskált egyebet, mint ezt a „tatiktetiket”, no meg egy furcsa, de neki imponáló hivatalos frázist: „Bács-Udvard nagyközség képviselő-közgyűlése, mint erkölcsi testület. A jegyző mindig így kezdte a felszólalásait:

promisszumok sorozatánál és ha a sorozat megszakad, konfliktusok állnak elő.

Hát igen lehet és kell hogy legyen kompromisszum, amikor erre a nemzeti egységet veszélyeztető konfliktus elkerülése utálja az államférfiut, de ameddig erről szó nincs, ameddig a nemzeti gondolat egysége, hogy a katonai kérdések mérges anyagain ki kell operálnunk a nyolc esztendő óta beteg testből, kiformalódott a nemzeti munkapárt felépítésében és életrevalóságában, addig valóban csak a fantazmagóriák világába való minden szó és sopánkodás arról, hogy helyes e vagy helytelen a nemzeti munkapárt ilyen vagy amolyan összetétele? A mai együttérzése olyan, hogy ehhez az előtte álló legnagyobb feladat előtt szó sem férhet, nos és egyelőre ez a fő. Ezzel az együttérzéssel, az összetartozó hivatásnak ezzel a megbonthatatlan tudatával kell és lehet csak megoldani a nagy kérdést. És hogy ez megoldatik, azt ma már az országos korhangulat is garantálja. Ezt a közhangulatot jellemzi egyébiránt egy olyan jelenség is, amiről egész pozitív adataink vannak már, az ugyanis, hogy a véderő-reform idején már azok is a kormánypárt táborában fognak harcolni, akik eddig mint hatvanhetes pártonkivüliek külön csoportot képeztek a parlamentben...

Uj vasutpolitika, uj iparpolitika, idegenforgalom, Duna-Tisza csatorna, tengeri kereskedelem és mi minden egyéb ami gazdasági és kulturális életünk husába vágó kérdés, a nagy „szenzációk“ árjában ugy jelentkezik napról-napra, hogy ha még tovább is így tart, egyszerre valóban észre találjuk venni, hogy ezek azok a kérdések, amelyek legelsősorban „szenzációsak“ és mindenekelőtt való figyelmet érdemelnek. Magyarországon ugyan nehéz sorsa van az észretérítő munkának. Szaturálva vagyunk már nyugoti doktrínáktól, az újabb szociális irányok szele már erősen érinti közéletünket. Elvégre mindez nem volna baj, csak az a veszedelem, hogy akkor kerültünk ebbe a forgatagba, mielőtt még elértük volna a fejlődés ama stádiumát, mely arra éretté tesz. E tünet ugyan sajnos a legrégebb időtől fogva

— Vonatkozóan a közigazgatási 323—907. szám alatt iktatott határozatra, mely a közgyűlés, mint erkölcsi testület által fogantatosított, miszerint...

Gombos Mihály mindezek által azt a sejtélemeszerű és minden homályossága mellett is élénk megfigyelést tette, hogy ezzel a cifra beszéddel itt voltaképp visszaélés történik. Hogy minő visszaélés, azt, természetesen, nem tudhatta még; de érdekte, hogy a jegyző és néhány barátja ezzel az érthetetlen darálással elkábítja a képviselőket, akik nem tudják, miről van szó, és amikor szavazásra kerül a sor, sokszor olyan ügy mellett is igennel szavaznak, ami a község érdekeivel homlokegyenest ellenkezik.

Ez a föltevés arra sarkallta a Gombos Mihályt, hogy máris tényező szerepet adjon magának. Majd ő megmutatja, hogy a község vagyona nem Csáky szalmája. Hohó. Azt ő is tudja, hogy erkölcsi testület.

És nemsokára, egy közelebbi közgyűlésen, Gombos Mihály elérkezettnek látta az időt, hogy ő is szót emeljen. Tudniillik pár nappal előbb az történt, hogy egy szocialista ácslegényt, aki munkát jött keresni Bács-Udvarra és gyalogszerrel vándorolt, a jegyző röviesten eltoloncoltatott. És pedig azzal az indoklással hogy holmi szocialistáknak nincs itten helyük. Azok bajt kevernek.

Gombos Mihály, aki, mint mondták, korábban a városban élt, — szocialista életelvek szerint gondolkodott. Tagja volt a szakszervezetnek. És most, mikor ez az eset történt, igazságérzete fellázadt. Nohát, ezt nem tűrheti. Nem

véres fonákként húzódik végig közéletünkön. Sajtóban és népgyűléseken, pártkörökben és parlamentben azon vitázunk, hogy ki liberális és ki klerikális? Beszélünk össze-vissza reakcióról, oligarchákról, anélkül, hogy a leprimitívebb iparállam követelményeinek megfelelően. A helyett, hogy tervszerű komolysággal foglalkoznánk hazánk viszonyainak megfelelő helyen közgazdasági irányok megállapításával, a napiszenzációk utcai inyenéseire alkalmas kérdések vitáiba merül ki összes energiánk. Megfeledekezünk arról az alapigazságról, hogy ha már a múltban — talán történelmi okokra visszavezethetően — elmulasztottuk a faji konszolidáció nagy művét elvégezni, úgy ma már azt csakis a közgazdasági rendezettség öntudatos munkája árán érhetjük el, mert jelenleg a közjogi erő fundamentuma is csak a közgazdasági rendezettség lehet. S éppen ezért egy okos és helyes magyar kormányzati rendszer ipari hivatása ma az, hogy egyik kezével eltakarítván minden romot a gazdasági fejlődés utjából, a másik kezével megcsinálja ennek a fejlődésnek biztos és szilárd alapozását. Amint hát helyes, hogy a kormányzati elv ma általánosságban „rendet csinálni“, viszont biztató jelenség, hogy Hieronymi erős kezének a nyomát, nagy koncepciójának a részleteit napról-napra biztatóbb konturokban látjuk kibontakozni...

VÁROS ÉS MEGYE.

Fellebbezés az állatvásár miatt. Az Óvártéri heti állatvásár áthelyezése ügyében a III-ik és IV-ik kerületi polgárság nevében Nyáry Vilmos és társai ma felebbezést adtak be a közgyűlés határozata ellen. A közgyűlés tudvalevőleg azt határozta el, hogy a vásárt áthelyezi ugyan, de egyelőre a jövő év őszéig ott hagyja az Óvártéren. A felebbezésben most azt kéri az ellenérdekeltség, hogy a miniszter az Óvártéri vásárt egyáltalán tiltsa be. A felebbezést Bedő Árpád dr. ügyvéd, Arad szab. kir. város volt községi és kihágási bírása szerkesztette, aki a III-IV. kerületi polgárság érdekeit képviseli kezdettől fogva.

szólt senkinek sem. Várta a közgyűlést. És fel is szólalt ottan. Ahogy ültéből felemelkedett és látta, hogy mindenki őt figyeli, zavarba jött. Polyton ezt hajlogaita:

— Tisztelt közgyűlés mint erkölcsi testület. Az elnöklő bíró rácsöngetett:

Arról tesék beszélni, hogy mit akar. Most már nekibátorodott egy kassé:

— Nincs jogunk magukat erkölcsi testületnek nevezni. Mert a jegyző ur eltoloncolt egy ártatlan munkást.

A teremben zugás keletkezett és a jegyző közbekiáltott:

— Bizza csak rám az én dolgomat.

— Nem úgy van. A jegyző ur, mint erkölcsi testület.

A patikus revetni kezdett és a körorvoshoz, aki a tuloldalalon ült, átszólt:

— Mint erkölcsi testület.

Gombos Mihály dühbe gurult és harsogón ropogtatta a szót:

— Igenis, nem tűröm, hogy én, mint erkölcsi testület...

Erre a főjegyző felállt a zöld posztónál bevont asztalnál és letorkolta a szobafestőt. Darálta a sok értelemellen mondatot, csak úgy röpködött a sok „mikérint fogantatosított, elrendeltetik, utasítottatik, tudomásul vétetik.“

Gombos Mihály lefőzve ballagott haza a közgyűléstől. És ottho minden ok nélkül megverte a gyerekeket. Egy izben majdnem bajba került. Az utcán járkált, amikor egy parasztsuhanc gunyosan felkiáltott mellette:

— Mint erkölcsi testület!

No, több nem kellett. Elkapta a menekülni

Csöndes vita.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 18.

A parlamentben a költségvetési vita patakocskája csörgedezik. Ma a munkapárt padjairól Issekutz Győző beszélt s komoly érvekkel győzte meg a hallgatóságot az ellenzéki szónokok harcának jogtalanságáról. Kovács Gyula természetesen ellene beszélt a javaslatnak és mint jól nevelt ellenzéki képviselőhöz illik, nem fogadta el azt, tetejébe pedig bizalmatlanságát fejezte ki a kormánnyal szemben.

Részletes tudósításunk a következő:

Návay Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hilelesítése után felolvassák az interpellációs könyvet, melybe Barcsai Andor a Hunyadmegyében történt vizsgálat tárgyában

Sümei Miklós a sármási földgáz hasznosítása tárgyában

Holló Lajos az angol külügyminiszternek a leszerelésről tett nyilatkozata tárgyában tettek bejegyzést.

Az interpellációkra fél kettőkor tér át a Ház.

Napirend szerint következett a költségvetési vita.

Issekutz Győző (munkapárti) nem osztja az ellenzéki szónokok azon felfogását, hogy a költségvetést politikai okokból nem szavazzák meg. A költségvetést csak olyan szempontból lehet kritika tárgyává tenni, vajjon megfelelő-e az az állami életünknek, vagy sem. Polemizál az ellenzéki szónokokkal a nagyhatalmi állást illetően. Beismeri, hogy az evvel járó költségek súlyosak, de meg kell hozni biztonságunk érdekében ezt az áldozatot. Ha Magyarország történetét lapozgatjuk, a-t látjuk, hogy mi mindig nagyhatalom voltunk. Ha egyszer-más-szor meg is szüntünk nagyhatalom lenni, akkor mindig idegen befolyás érvényesült. Szóval felszólítja a világ összes politikai faktorait, hogy agitáljanak a költségvetések olyan összeállítására mellett, hogy a belső konszolidációja az országoknak ne érintessék. Ezután az állami tisztviselők tultengéséről szól és polemizál az előadónak erre vonatkozó fejtegetésével. Tényleg van olyan állami szolgálat, ahol a személyzetet nagyon rosszul fizetik. Ha megvizsgálják a bankok és iparvállalatok mérlegeit, láthatják, hogy ezek sokkal jobban dotálják hivatalnokait, mint az állam. Érthetetlennek tartja,

akaró suhancot és véresre verte. Föl akarták jelenteni, de szerencsére kiegyezett. Valami tizorint fájdalomdíjat fizetett a suhanc apjának.

Ettől kezdve, amerre járt, mindenütt halani vélte a háta mögött, hogy: „mint erkölcsi testület.“ Ha elment a közgyűlésbe és észrevette, hogy a kántor valamit sug a körorvos fülebe, biztos volt benne, hogy róla sugdoloznak és pedig azt, hogy: „mint erkölcsi testület.“

Végkép nekikeseredett a jó ember. Nem hagyta magát. Azért sem. Makacsul eljárta a közgyűlésbe. Majd ő megmutatja, csak azért is!

Hamarosan összeveszett mindenkiel. Már senki sem rendelt nála festést. A szomszédok gyakran szörnyülködtek, amikor áthallatszott a gyerekek jajveszékése.

— Gombos Mihály nadrágszíjjal üti a gyerekeit! — mondták elszörnyedve. (Mintha bizony a szobafestő lett volna az egyetlen Bács-Udvaron, aki a gyerekeit veri.) Sőt egyszer-más-szor az asszonyt is eltángálta.

A tüzhely sokszor maradt hidegen. A szegénység belopódzkodott a kis házba, melyet nemsokára ellicitáltatott a takaréknak. Így lett Gombos Mihály áldozata a köznek, az ő hívő naivságában. És egy napon arra eszmélt, hogy ő, a városi, ugyanoly ügyefogyott és ugyanoly idegen a faluban, mint a falusi a városban, ha odatéved. Észrevette, hogy az akácok utcákban, a barátságos házacsok falai mögött ravasz, alattomos emberek lakoznak.

Nem habozott már. Utolsó pénzén visszaköltözött családosul a városba.

hogyan éppen azok, akik hosszú tanulmányok után kerülnek állásukba, vannak legrosszabban fizetve. Ismét áttér a nagyhatalmi kérdésre és kijelenti, hogy a nagy fegyverkezéstől azért fél, mert azt hiszi, hogy ez háboruba keverheti az országokat. A választói reform dolgában azt hiszi, hogy találkozni fognak a vélemények abban, hogy a reformot úgy kell keresztülvinni, hogy a nemzeti élet és a demokratikus haladás kidomborodjék. A javaslatot elfogadja. (Taps jobbról.)

Kovács Gyula (kiszgazda párti): Sok tekintetben igazat ad az előtte szólónak, azonban az csak fél igazságokat mondott, a miket ő ki akar egészíteni, bár ezáltal kénytelen lesz agreszív lenni. Véleménye szerint a költségvetést csak az szavazhatja meg, aki bizalommal viseltetik a kormány iránt. Beszél a nagyhatalmi hóbortról, aminek annál inkább nincsen értelme, mert abba Magyarországnak beleszólása nincsen. Támadja a pénzügyminiszter politikáját, aki semmiféle jogos kérést nem akceptál azzal, hogy nincs rá fedezet. Követeli a közjogi takarékpénztárak benyújtott alapsabályainak jóváhagyását. Beszél a gazdahlitel kérdéséről. Kifogásolja a kartelleket, melyek a közönség kiszákmányolására irányulnak. Kormányintézkedést kér a kartellek letörésére.

Szünet után

Kovács bírálja a vidéki közigazgatást.

Pető Sándor: Azon csak az államosítás segíthet. (Helyeslés a munkapártban, ellentmondások a baloldalon.)

Kovács Gyula ezután még a választójog kiterjesztése mellett foglalt állást. A javaslatot nem fogadta el.

Vajda Vojvoda Sándor kérte a házat, hogy beszédét a legközelebbi ülésén mondhasse el. A Ház az engedélyt megadta.

Náray Lajos elnök ezután javasolta, hogy a képviselőház a legközelebbi ülését kedden tartsa.

Polnyi Géza emlékezteti a Házat, hogy Olaszország a napokban nagy ünnepet ül. Tegnap volt ötven esztendeje, hogy proklamálták az olasz királyságot. Az ünnepségeken tudomása szerint a magyar parlament is részt fog venni. Németország már üdvözölte Olaszországot ez alkalomból. Ezt nekünk is meg kell tennünk, mert Olaszország szövetségeseink, másrészt a hontalan Kossuth Lajosnak menedéket adott élete végéig. Kéri az elnökséget, hogy ez irányban tegye meg a megfelelő intézkedéseket és erről a Ház legközelebbi ülésén tegyen jelentést.

Az elnök kijelenti, hogy a dolgot konszideráció tárgyává fogja tenni és ennek eredményéről a Ház legközelebbi ülésén jelentést fog tenni.

A legközelebbi ülés napirendjének megállapítása után áttértek az interpellációkra.

Barcsay Andor, aki a hunyadmegyei állapotokról és **Sümei Vilmos** aki a kissármási földgáz hasznosítása ügyében jegyzett be interpellációt, nem jelentek meg az ülésen, azért **Holló Lajos** interpellációjára került a sor. Erről külön cikkben számolunk be.

SPORT.

+ **Futóverseny.** Érdekes és színekben gazdag sportesemény fog holnap, vasárnap délután 1/4 órakor Aradon, a lóversenytéren lejátszódni. Az Aradi Testgyakorlók Köre (Postás Sportegylet) rendezésében fog lefolyni délmagyarországi mezei futó bajnoki csapatversenye 10 km. távon, melyre ez alkalommal a rendező egyesületen kívül csak az Aradi Atletikai Klub nevezte be 9 tagu csapatját és a bajnokság, mely igen küzdelmesnek ígérkezik, e két fél között fog eldőlni. Az indulás a lóversenytéri tribünnél van megállapítva és a közönség ugyszólván az egész befutandó távon láthatja a versenyzőket kik között ott látjuk a tavalyi bajnokot **Bukovinszky János** (A. T. K.), **Nagy Sándort** az A. A. K. kiváló klasszusú futóját és az A. T. K. bajnoki csapatját (**Kiss, Knizse, Mészáros, Horváth és Löbl**). A versenyre belépő díj nincsen. Este 9 órakor díjkiosztás a Millennium-söröcsarnok külön termében.

Gyáriparosok nagygyűlése.

— **Hegedüs Lóránt Aradon.** —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Ma tartotta a Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókjá rendes évi közgyűlését. Kettős szempontból volt nevezetes ez a gyűlés, egyrészt az aradi és vidéki gyáriparosok a maguk körében üdvözölhették a szövetség nagyérdemű és fáradhatatlanul agilis ügyvezető igazgatóját **Hegedüs Loránt** orsz. képviselőt, másrészt a három év lefolyván az alakulás óta: meg kellett választani az aradi fiók új választmányát és tisztikarát. A gyárosok kerületi nagygyűlése szombaton délután folyt le az aradi kereskedelmi és iparkamara székházának nagytermében. A komoly, közgazdasági kérdések iránt érdeklődők nagyszáma teljesen megtöltötte a kamara dísztermét és lelkes ünneplésben részesítette a gyűlés illusztris előadóját: **Hegedüs Lorántot**.

A nagygyűlés és az utána azonnal megtartott alakuló ülésről alábbi tudósításunk számol be:

A gyárosok aradi nagygyűlését szombat délután 5 órakor a kamarai székház dísztermében az érdekltség nagyfokú érdeklődése mellett **Fábry Sándor dr.** az Acsev. vezérigazgatója, az aradi fiók elnöke nyitotta meg. Rajta kívül még az emelvényen ifj. **Neuman Adolf** gyáros, társelnök és a nagygyűlés előadója: **Hegedüs Lóránt** orsz. képviselő, a Gyáriparosok Országos Szövetségének ügyvezető igazgatója foglalt helyet.

(*Fábry megnyitója.*)

Fábry Sándor dr. elnöki megnyitójában vázolta a magyar gyáripár keletkezésének a nehézségeit és lassu fejlődésének a történetét. Rámutatott arra a két irányzatra, amely keletkezések egymással szemben állott: az egyik **Kossuth Lajossal** az élen az ország politikai függetlenségét tartotta mindenek előtt valónak, a másik **Széchenyi István** szavát követve a nemzetet előbb gazdaságilag akarta nagygyá, erőssé tenni. Mind a kettőnek megvolt a maga jogosultsága. A nemzet keresztül menvén a küzdelmek korszakán, lassan rá léphetett arra az utra, amely a békés fejlődéshez vezet. A lassan kibontakozó gyáripár azonban ennek dacára sem áll ellenfelek nélkül. A fejlődés az ellentétek tusáján keresztül történik. Hogy pedig ebben a küzdelemben sikerrel állja meg a helyét, a magyar gyáripárnak a legintenzívebben szervezkedni kell. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ma még csak 10-ik évében van, de e rövid idő alatt is oly hatalmas szervvé vált, amely közgazdasági életünk minden terén érezteti súlyát. Ennek a Szövetségnek a működése elválaszthatatlan annak nagy tudásu, páratlanul agilis ügyvezető igazgatójának: **Hegedüs Lórántnak** a nevével. Melegen üdvözli a Szövetség nagyérdemű kiküldöttjét és kéri tartsa meg előadását.

(*Hegedüs előadása.*)

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után **Hegedüs Loránt** megtartotta „Közgazdaság és politika” címen mindvégig nagy érdeklődéssel kísért, többször tetszésnyilvánításokkal félbeszakított, tartalmas előadását. Az előadás vázlatát a következőkben adjuk:

Abból indul ki, hogy mi minden hibánk kulforrását másokban keressük, holott a bajok legnagyobb része bennünk van. Első sorban a magunk viszonyait kell tanulmányoznunk elfogulatlanul, tárgyilagosan, be kell ismernünk betegségeinket, hogy azokat gyógyíthassuk. Minél fejletlenebb valamely nép, annál távolabb keresi bajainak az okát. A hatalmas német nép hibájáért a németet okolja, a németben látja bajainak forrását (mi is németben látjuk — ebben megegyezünk) és azt akarja javítani. Hibául rója fel azt, hogy az ország sorsának vezetői a múltban erősen hajlottak a formulákkal, szavakkal üzött szélmalom harcra. Az, hogy 1907-ben a „szövetség” szónak néhány betűje megváltozott és „szerző-

dés” sé lett, az országnak hatvan milliójába került. Részletesen fejtegeti a kiegyezés eredményeit, majd áttér a drágaságnak aktuális kérdésére. Két dologban látja a drágaság okát. Az egyik olyan, amit elhárítani nem lehet, a másikat pedig nem szabad. Az egyik az érték-mérő pénznek erőbeli hanyatlása, aminek következtében természetesen az áruk ára emelkedik. Ezt meggátolni nem lehet, mert az aranytermelés az egész világon növekedik és az arany értéke egyéb okok folytán is eszik. A világszerte mutatkozó drágulás másik oka a munkabérek emelkedése. Ugyanis minél messzebből jön valamely áru hozzánk (pl. tea, kávé) annál kevésbé emelkedett az ára, minél közelebből (pl. fa, szén), annál jobban: tehát azok az áruk drágultak meg, amelyekben a munkabér emelkedése jobban érezhető. De a munkabér emelkedése az alsóbb néposztályok emelkedése is, ez ellen pedig küzdeni nem szabad. Ellenben javítani kell saját viszonyunkon, és nem szabad túrnunk azt, hogy az állam 4 milliárd jövedelméből 1760 milliót költsön évenként és véget kell vetnünk a fixfizetés felé való óriásgöng törtetésnek. Ma az államnak 300.000 alkalmazottja van, akik nagyrészt csak az államtól kapott pénzből élnek. De a pénznek az értéke folyton csökken, a drágaság növekedik, a középosztály helyzete tehát a legváltóságosabb. Olyan mint azé az emberé, aki olvadó jégtáblán áll, azt hiszi, hogy a part emelkedik, pedig a jégtábla olvad a talpa alatt. Ne nyugdíjkapességre, hanem életképessegre neveljük az ifjúságot. Menjenek a produktív pályára, ne törtessenek a fixfizetések után, mert ha agráriusok, merkantilisták veszednek is: abból kenyér lesz, de a politikusok és irodatisztek civakodásából semmi! Azért: el az államtól!

Nagy hibánk, hogy nem akarunk a fejlődésnek azon az útján végig menni, amelyen pedig végig kell haladnunk, ha fejlődni akarunk. A jelenleg hatalmas ipari államok a mezőgazdaság, a földbirtok felszabadításán kezdtek. Nálunk az egész termő területnek 34% a kötött birtok, 30%-a 100 holdnál nagyobb birtok és csak 10%-a 5—30 holdas terület. Olyan ez, mintha az embernek vagy növénynek egy harmad része le volna kötve, meg volna bénítva. És mi ennek a következménye? A kivándorlás, a vérvesztés. A múlt évben 130 ezer embert veszítettünk el, akiket mi tápláltunk, akikben ennek az országnak a tőkéje fekszik. És honnan történt a kivándorlás? A Dunán túlról, ahol 45% a kötött birtok.

Fel kell szabadítani tehát a mezőgazdaságot, de fel az ipart is és meg kell adni neki azt az igazi alapot, amelyen tovább fejlődhetik. Nem pénz, nem gép, nem szubvenció kell elsősorban az iparnak, hanem — ember, intelligens, dolgozni tudó és akaró munkásság. Itt foglalkozott az önálló vámterülettel. Nagy bajunk, hogy vámvonalunk szárazföldön vezet, annak ellenőrzése roppant nehéz. Utalt arra, hogy a mi vámpolitikánk csöndes visszhangja Amerika és főleg Németország vámpolitikájának. Nálunk az önálló vámterület föllállítására iránti vágyakozás a szerint lobban vagy lohad, amint közép Európában védővamos tarifával fűtenek aink, vagy fordítva. Pedig az önálló vámterület csak akkor nyújt eredményt, ha szomszédjaink nyersterményeink számára nyitott utat engednek.

Foglalkozott az állam pénzügyi helyzetével és ezzel kapcsolatban a hadügyi kiadások roppant emelkedésével. A szesz adótól reméli az állam pénzügyi egyensúlyának helyreállítását. Azt kell emelni. Szellemesen mutatott rá az orosz viszonyokra, ahol a nagy pálinka fogyasztás legyőzésére tea házakat állítanak fel. De a tea-házak költségeit a — szeszadóból fedezik. Áttért ezután a hazai munkásviszonyok ismertetésére. Örömmel ad választó jogot az ipari munkásságnak. Van egy terve, amely szerint a választói jog a munkásbiztosító pénztárak tagjaira volna kiterjesztendő. Hiszi, hogy a választói jogosultság kiterjesztése nem fog sokáig késni. 1790-ben a katolikusok biztosították a protestánsok szabad vallásgyakorlatát, 1848-ban a nemesség adott jogot a jobbágy-ságnak és azóta ezeket a kérdéseket nem fessegetik. Most a munkaadók fogják a munkások jogait kiterjeszteni. A dolgozó, munkálkodó nemzedékben látja jövőnk legszilárdabb alapját.

Hegedüs Lóránt mindvégig tartalmas, széleskörű tudásra valló, szellemes előadását a hallgatóság lelkes éljenzéssel és az előadó hosszú ünnepelésével honorálta.

(Választás.)

Ezután megkezdődött az ülés második része. Fábry elnök előterjesztést tett az új választmány és tisztikar megválasztására vonatkozólag. Sajnálattal jelentette, hogy a fiók érdemes titkára, Kaszab Géza másirányú elfoglaltsága miatt állásáról lemondott, javasolja, hogy a fiók a titkári állást Varjassy Lajos dr. kamarai titkárral töltsse be.

A közgyűlés Fábry dr. elnök javaslatát egyhangulag magáévá tette és a választmány és tisztikar három évre a következőképpen alakította meg: Elnökök: Fábry Sándor dr. ifj. Neuman Adolf. Alelnökök: Reinhart Gyula, Reisinger Sándor. Választmány: Weisz Mór, Sármezey Endre, Müller Gyula, Lusztig Andor, Bleyer Imre (Gurahonc), Roseenthal Mór (Békéscsaba), Weisz Márkus (Gyula), Dörner János és Dicker József (ujak), Gyezető titkár: Varjassy Lajos dr. Jegyző: Molnár László.

Ezzel a gyáripárosok aradi nagygyűlése véget ért. Este a Fehér Keresztben Hegedüs Lóránt és az új elnökség tiszteletére fényes banket volt.

Az európai nagy fegyverkezés.

— Holló interpellációja. — A miniszterelnök válasza. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, március 13.

A képviselőház mai ülésén interpellációt terjesztett be a flottafejlesztés csökkentése érdekében Olaszországgal megindítandó tárgyalásokra vonatkozólag.

Holló Lajos felolvasta Gray angol külügyminiszter legutóbbi beszédét, amelyben a fegyverkezés mérséklése mellett nyilatkozott, sőt a flottaprogram csökkentésére Németországgal kötendő egyezség eszméjét is felvetette. Ugyanazt kellene tenni nekünk is Olaszországgal szemben. Kérde, hogy hajlandó-e a miniszterelnök a külügyminiszter közvetítésével tárgyalásokat kezdeni Olaszországgal a tengeri fegyverkezés korlátozására.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök kijelenti, hogy arról a tárgyról, amelyről az interpelláció szól, már többször folytattak megbeszéléseket. Örvend az angol külügyminiszter beszédének, mert az arról tanuskodik, hogy a nagyhatalmi államok óhajtják a békét, másrészt azért is, mert az angol külügyminiszter mostani beszédével korrigálta a monarchiáról régebben tett nyilatkozatát. Üdvözlö az angol külügyminisztert, hogy már ő is békéseknek látja törekvéseinket.

A kérdés különben igen komplikált. Mi nem Olaszországgal akarunk versenyezni flottánkkal, hanem csak arányosan akarjuk fejleszteni tengeri haderőnkét. Akkorra flottát építenünk, mint az Olaszországgal. A monarchia és Olaszország mindig azon voltak, hogy a közvéleményben eloszlassák azt a hitet, hogy a két állam fegyverkezése egymás ellen történik. Hiszen a két állam között nincsen érdek ellentét. Sajnos azonban a szándékolt eredményt nem lehetett elérni, mert az olasz sajtó mindig nyugtalanítja a közönséget. Mi ismerjük az olasz kormány békés szándékát és ez alapon rajta is vagyunk, hogy a helyes felfogás gyökerezze meg. Az Olaszországgal való tárgyalásra most alap nincsen, de ha az európai nagyhatalmak a békét nemzetközi egyezség útján szándékoznak majd biztosítani, úgy az egyezségnél feltétlenül mi is ott leszünk. Ismétlem, hogy most incidentálisan Olaszországgal való tárgyalások nincsen, békében élünk Olaszországgal és szövetségi kötelezettségünknek meg is akarunk felelni.

Holló Lajos szerint a hivatalos tárgyalásokra azért van szükség, mert a közvéleményt nem a sajtó, hanem a kölesönös fegyverkezés nyugtalanítja. Nem veszi tudomásul a miniszterelnök választát.

Khuen, gróf miniszterelnök szerint Németország és Anglia között más a viszony, mint

a monarchia és Olaszország között. Azok nem szövetséges államok, míg mi Olaszországgal szövetségben vagyunk. Azért Anglia és Németország fegyverkezése más elbírálás alá esik. Mi a békét fenn akarjuk tartani és Olaszországgal együtt akarjuk fentartani. A hivatalos tárgyalásnál különben is sokkal többet ér az ilyen nyilvános megvitatás, mert ez jobban megnyugtató a közvéleményt.

A Ház a miniszterelnök választát tudomásul vette.

Megszökött rendőrfogalmazó.

— Szereltem, nyomor, Olaszország. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, március 18

A fővárosi államrendőrség egyik fogalmazója Spohner Miklós, aki a a VII. kerületi kapitánysághoz volt beosztva, péntek reggel beteges jelentett; és azóta nyoma veszett. Spohnernek Pustaszentlőrincen a Szemere-telepen volt utolsó bejelentett lakása, ott azonban már hónapok óta nem látták.

Hétfő óta aztán, amióta a fogalmazó ismeretlen helyre költözött, az éjjeli emberek, kávécsok, bodegások, orfeum- és vendéglőtulajdonosok, pincérek, cigányok valóságban bucsujárást rendeztek a rendőrségre és mindnyájan kisebb-nagyobb követeléseket akartak behajtani a fogalmazón. Spohner ugyanis, akit csak lehetett, megpumpolt öttől-öttszáz koronáig terjedő összegekkel, a Bableves csárdától a Fővárosi Orfeumig. Az az összeg, amelyet a fogalmazó kikapott vagy kizsarolt, meghaladja az ötezer koronát.

Spohner Miklós nemrég került a hetedik kerületi kapitányságra. Azelőtt a tizedik kerületbe volt beosztva. Akkor a Márvány-utcában lakott Budán, nagyon nyomoruságos viszonyok között. Utóbbi időben meg már valósággal züllött életet élt. Folytonosan zsarolt, pumpolt mindenfelé, mégis rosszabbul élt, mint egy több gyermekes irnok. Utóbbi hetekben soha se ment haza, ruhástól cipőstül ott aludt éjjelről-éjjelre az inspekción szobában. Ruhája kopott és piszkos volt, ebédet ritkán evett rendszeren és uzsonnára azokat a maradékokat szedte össze, amiket tisztviselőtársai otthagytak.

A fiatalember züllésének egy uriaszony volt az oka. Spohner beleszeretett egy dugdag uriaszonyba, akivel sohase beszélt s akit csak az utcán látott néha-néha. Az elérhetetlen szerelme azonban egészen megváltoztatta a különben szolid tisztviselőt. Kezdett pumpolni és zsarolni és szinte buskomorságba esett. De hogy a pénzt mire költötte, azt nem tudják megmagyarázni. Valószínűnek látszik, hogy Spohner az uriaszony után Olaszországba szökött. Két nappal ezelőtt látták utóljára a Dohány-utcában.

A rendőrségen az eltűnt fogalmazó felkutatására azonnal nyomozást indítottak. Tabakovics kapitány felvette az ellene érkezett panaszokat. Felvette egy Király-utcai kávé panaszát is, aki sikkasztással vádolja a megszökött rendőrtisztviselőt. Előadta a kávé, hogy Spohner, aki gyakran járt hozzájuk, annyira behizelegte magát a családnál, hogy még pénzt is rábiztak. Bizalmukkal azonban a rendőrtiszt rutul visszaélt. Néhány nappal ezelőtt egy száz koronáról szóló takarékkönyvet és négyszáz korona készpénzt biztak rá, hogy egy bankban elhelyezze. Spohner mint utóbb kidurrult, a pénzt elsikkasztotta és a takarékkönyvet a saját céljaira értékesítette.

Az elzüllött fiatalember viselt dolgai ügyében széles körben folyik a nyomozás, de le tartóztatására egyelőre nem történt intézkedés.

Basa bácsi mesél...

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 18.

A színház kopott, szuette deszkáin ma délután virágok nyíltak. Színes, szép, meleg, ragyogó virágok. Aranyos lilomok tűzpiros rózsák, enyhe narciszok, halvány ibolyák. A fantázia színes virágai. A színpad benépesült, gyönyörű kert árasztotta buja dus illatát, varázsütésre megtelt a levegő fényvel édes, illatokkal. A képzelet a fantázia szivárványos virágszállai tündöklő pompával keltek életre, gyermekszemek szívták fel a ragyogásukat kis gyermekkezek mohón nyultak utánuk, édes kisugárzásukkal megtelt a levegő, megtelt a nagy ház a földszintől a mennyezetig. Gyermek arcok csillogtak elő lázas izgalmal a páholyok bordójából, kis kezek görcsösen fogódtak a barszók székek karjaiba és a varakozás feszült hangulatában tágranyilt szemek kíváncsian szegeződtek a nagy színpadra, ahol egy lelkesarcu, csengőhangú szmokingos bácsi keltegette életre a sok-sok tarka-barka mesevirágot.

A nagy ház, amelyre hétköznapi estéken a közönyös nyugalom terít szürke vásznat, keleti színektől csillogott. És a nézőtér, ahol máskor obliogott, unott tapsra verődik össze pár tenyér, most zsongott, élt, viharzott, apró kezek lázasan csapkodtak össze és hívták-hívták a bűbajos mesemondót, az édes szavut, a meleg szívüt...

És Basa bácsi — akit különben Balassa Jenőnek hívnak és az ország első színpadának egyik legkiválóbb művésze — Basa bácsi mesélt. Mesélt az arany lilomról, amely Fehér Rózsa királyasszony sirjáról rügyezett ki szépséges szép hajadonná és vidám kacagás verte fel a nagy házat a mikor a leleményes pástorfiu megoldotta a gyönyörű királyleány rejtélyét és elnyerte a tündér hajadont, akiért a világ minden királyfia versenyre szállt. Mesélt a Nagyapóról, aki előbb unoka volt maga is, aztán az apjának a fia lesz, aztán a fiának az apja lett és csak azután jutott ehhez az irigylendő méltósághoz és vidáman ujjongtak fel a kis szívek, amikor Nagyapó kimentette a kis unokát a lekváros bődönből. Apró kacások nyultak a Nagyapó szakála után és billegtek a füleit és vele örültek, amikor a kis unoka megtette az első lépést a divántól a szélig és amikor belopaskolt kis kanállal a Nagyapó levesébe. Aztán mély csend ereszkedett le és szomorúság madarak szállingóztak. A vidám Nagyapó lehunyta a szemét, fekete bősöbön kivitték egy nagy kertbe, itt hagyta a kis unokáját. Fátyol borult a gyermekszemekre, szepegés szökdösött egyik páholyból a másikra és bizony még a mamák szeméből is kicsordult a könny...

Aztán megint vidám dolgok következtek. „Ne sirjatok aranyos lelkeim, szépséges virágszállaim. Basa bácsi megvigasztal benneteket.” Tréfa patogott, bohókás furcsa koboldok ugráltak, beszökeltek a széksorokba és megcsiklandoztak megbizsergettek és groteszkre torzították a szemet a szájat. A tündök tágultak és harsány vidámság fogadta a sok-sok mókát, amiket Basa bácsi pazar bőkezűséggel szórt le kis hallgatóinak...

Az Országos Magyar Iskola Egyesületet aradi fiókját, amely az aradi gyerekeket a mai délutánnal megajándékozta, a legteljesebb dicséret illeti.

Külön meg kell emlékeznünk a Ferenc-téri polgári fiúiskola tanulóinak énekéről. Magyar népdalokat adtak elő bámulatos precizitással, tökéletes összetanultsággal. A legnagyobb elismeréssel kell adoznunk Szántó Péter tanárnak, aki ezt a 360 tagu énekkart megszervezte és betanította.

A mesedélután, amely felejthetetlen lesz a gyermekesereg előtt — hat órakor ért véget.

Mértékadó vélemények az állatvásár áthelyezéséről.

A viták, melyek az állatvásár áthelyezése fölött már hónapok óta folynak, mindeddig meddőek maradtak. Nem lehetett döntő megállapodásra jutni, mert két egyformán erős érdekpárt küzd egymással; az egyik az állatvásár áthelyezése mellett, a másik ellene tör lándzsát. A pro- és kontraérvekbe és cáfolatokba majdnem belefutad az egész ügy és azok, kik dönteni hivatottak, hiába török a fejüket egy salamoni bölcsességű ítéleten. Én a megoldás nehézségét főleg abban találtam, hogy nem hallgatták meg azokat, kik e kérdésben a legilletékesebbek és legérdekeltebbek, — az állatokat. Amint erre a szilárd meggyőződésre juttam, rögtön elírtam a redakciónak, hogy állatvilágunk néhány kitűnőségét meginterjúoljam. Alább közreadom az igen érdekes — bár eltérő — nyilatkozatokat.

Először a higgadságáról és komolyságáról általánosan ösmert

Szarvas Marha urat kerestem fel. Előadtam az egész ügyet és megkérdeztem, vajjon neki nehezére esne-e elhagyni a régi vásárteret? — Rám nézett szomorúan, fájdalmasan és — miközben szempilláin egy nehéz könyesepp jelent meg — így válaszolt:

— Bú — bú — búúú!

Ó „bú“-sul mert fél, hogy el kell hagynia a régi helyet. Megértettem bánatát, felálltam és meghattottan eltávoztam.

Ezután a kedélyes és gondtalan

Paripaffy Loránthoz mentem. Éppen az abrakosvályu szélét rágicsálta mikor box-jába beléptem, de ezt azonnal abbahagyta és fejével bólintott, hogy kérésemet mehallgatni hajlandó. — Megkérdeztem vajjon igaz-e, hogy ő nagyon örvendene az állatvásár áthelyezésének? Fejét hátravette és ahogy csak tudott úgy kacagott

— Ihahaha, ihahaha, hahahaha!

Örömteljes kacagása alig ért véget. —

Bak Kecse urat éppen toalettkezés közben találtam, — a szakálát kefélte. Nem akartam soká feltartóztatni, azért röviden felvettem neki a kérdést, — vajjon meg van-e elégedve a mostani piactérrel?

— Mek-mek, — felelé.

Tehát ő meg — vagy ahogy ő mondotta: „mek“ van elégedve. —

Legközelebbi látogatásom

Kövér Disznó urnak szólt. Az udvaron feküdt és napfűrdőt vett. Kértem, hogy ne zavartassa magát.

— Mit szól — kérdém én — hogy ez az ügy hogyan elhúzódik? Veszekednek, kiabálnak, ujságíciók keznek és nem jutnak semmire. Ez — nem gondolja — slendriánság, hanyagság, hogy úgy mondjam — már megbocsásson — disznóság!

Erre ő felállott, közel jött hozzám, egész közel, aztán bal szemével hunyorgatni kezdett, majd fölemelte piciny puha farkát és azt egy szép, formás kérdőjellel görbitette. Nem szólt semmit, de e jelekből én kiolvastam a néma kérdést:

— Nekem mondja?

Jót nevettem a sunyi válaszon, aztán egyet rőfögtem, ő visszarőfögött és egész a kapuig kísért. Utolsó utam a

*Szamár*hoz vezetett. Neki is részletesen előadtam az egész dolgot, de válasz helyett csak „nem“et intett a fejével. Ugy értelmeztem ezt, hogy süket. Egészen közel hajoltam füléhez és tele tüdővel beleordítottam az egész mondanivalót, elejétől-végig. Ismét tagadó fejbólintás. Tán nem ért magyarul, gondoltam.

— Nix ungrisch? — kérdem.

A fejével „nem“-et intett.

Most ismét én:

— Dajcs ja?

A fejével „igen“-t intett.

— So, So, — mondtam — és németül újból elmondottam jövetelem célját — — — — —

shaun's der Szarvas Marha und der Bak Kecse die möcht'n am alten Platz bleib'n, — na und Sie?

— I — á, I — á!

— Der Herz von Paripaffy aber, der will wieder weggeh'n!

— I — á, I — á!

No ez meg már maradni is, meg menni is akar! Láttam, hogy számárrai van dolgom: sarkon fordultam és otthagytam.

K. M.

Halálraitélt makói rablógyilkos.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Szeged, március 18.

Szalma István makói cipészsegéd bűnügyét tárgyalta a szegedi esküdtbíróóság, amely halálra ítélte a fiatal segédet. A délvidék egyik legfélelmetesebb gonosztevője volt ez a huszonöt éves ember. A lugosi törvényszék egy ízben már hét évi fegyházra ítélte, mert megölt és kirabolt egy lugosi gazdát. 1909-ben föltételesen szabadlábra bocsátották. A föltételes szabadonbocsátás ideje alatt, a múlt év karácsonyának másodnapján *Szalma* megint gyilkolt. Feleségül akarta venni *Kovács Anna* csongrádi leányt, de nem volt pénze a házassághoz. Az esküvő előtt néhány nappal elment *Juhos György* makó béreshez és éjjeli szállást kért. Éjszaka azután baltával és vasvillával agyonverte a bérest, felfeszítette a béres gazdájának szekrényét és az elrabolt ékszerekkel megszökött. A csendőrség letartóztatta és a szegedi esküdtbíróóság szándékos emberölés büntette miatt vonja felelősségre. *Szalma* a vizsgálat során azt mondta, hogy a béres összeveszt vele és ő csak önvédelemből ölte meg.

Ma reggel kezdték az ügyet tárgyalni *Hevesi Kálmán* elnöklésével. A vádat *Szapáry József* kir. ügyész képviseli, *Reiniger Jakab* dr. a védő. A vádlott *Szalma* István alacsony, vállas, sötét tekintetű, tömpeorrú, igazi Lombrosofejú legény. Hangja kisé elfogult, de feltűnő nyugalommal felel véres tettéről a hozzáintézt kérdésekre. Elmondja, hogy mikor az első gyilkosságaért reárott börtönbüntetésből szabadult, elhatározta, hogy új életet kezd. Megismerkedett egy *Kovács Anna* nevű leánnyal, mielőtt azonban elvette volna existenciát akart magának teremteni és ezért határozta el, hogy vagyonszerzés okából kirabolja a *Váraditanyát*. Éjjel osont be a tanyára és ott alva találta *Juhos György* bérest. *Juhos* valami zajra felébredt és vasvillát ragadott ellene. Ekkor késrel agyonszurta és dühében feldarabolta a holttestet. Ezután a tanya kifosztásához látott. Talált egy ruhát, azt magára vette, a szekrényből 74 koronát vett magához, talált egy tányér rétest, azt azt a holttest mellett megette.

Azután a tanukat hallgatták ki, akik a gyilkos ellen vallottak.]

Éjjel fél tizenegy órakor hirdette ki a törvényszék ítéletét. Az esküdtek egyhangulag bűnösnek mondták ki *Szalma* Istvánt a rablógyilkosság büntetésében, mire a törvényszék a vádlottat kötél általi halálra ítélte.

Miután *Hevesi Kálmán* elnök kihirdette az ítéletet, megkérdezte a vádlottól, jelent-e be semmisségi panaszt?

Szalma egykedvűen vonta meg a vállát:

— Nem.

Mikor azt kérdezték tőle, kíván-e kegyelmi kérvényt beadni, ez volt a válasza:

— Nem kell a kegyelem.

Szapáry József ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő semmisségi panaszt jelentett be.

Felfüggesztett

és visszahelyezett körjegyző.

— Zavarok a petrisi községében. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

Aradvármegye egyik nagyforgalmu községében, *Marospetresen* (Petris) rövid idő múlva jegyző-választás lesz. A mostani körjegyző ugyanis, *Virág Sándor*, akit négy esztendővel ezelőtt emelt a község képviselőtestülete a mácsai segédjegyzői állásból, a marospetresi körjegyzői székbe, május 15-én megvált az állásától. Ennek a hirtelen távozásnak szokatlan előzményei vannak.

Virág Sándor, amikor még esztendővel ezelőtt elfoglalta jegyzői állását, úgy találta, hogy a körjegyzőségében nem a legnagyobb rendben folytak a dolgok, s különösen a marospetresi községében tapasztalt nagyfokú rendellenességeket. *Virág* erős kézzel látott a purifikálás munkájához, s elhatározta, hogy az akkori tartathatatlanságokon rendszer-és személyváltozással fog segíteni. Megkezdte az ezirányú intézkedéseket, ekkor azonban szembetalálkozott *Kovács Vilmos* akkori jegyzőségi irnokkal, akivel aztán a jegyzőnek heves összeütközései voltak. *Kovács*nak ugyanis, akinek ugyszólván nagyobb befolyása és tekintélye volt a község népeinél, mint magának a jegyzőnek, nem igen volt inyére *Virág* körjegyzőnek az ő személye ellen irányuló intézkedései, s nemtetszésének több ízben hangos és erőteljes kifejezést adott. *Virág Sándor*, hogy ennek az állandó torzalkodásnak végét vesse, *Kovács Vilmos* irnokot egyszerűen menesztette állásából.

Kovács nem távozott *Marospetresről*, hanem letelepedett a községben, s biztosítási ügynök lett. Eközben pedig ő, akinek a rövid uton történt elbocsátás igen fájt, minden alkalmat felhasználta, hogy a község lakosságát *Virág* ellen hangolja. Ez nem is járt nagy nehézségekkel, mert a román lakosság amugysem igen volt *Virággal* megelégedve, aki rendkívül erélyes kézzel vezette körjegyzősége ügyeit.

Kovács biztatására aztán többen nemrégiben feljelentést tettek *Salacz Gyula* máriaradnai főszolgabíróval *Virág Sándor* ellen, többrendbeli szabálytalansággal vádolva meg őt. Így azzal vádolták meg a körjegyzőt, hogy olyan munkákért, amelyeket ő hivatalból volna köteles teljesen ingyenesen elvégezni, külön díjazásokat követelt, s azonfelül megtette azt is, hogy az *iltyói községében* az ottani esküdtet többször felfofozta.

Salacz főszolgabíró a feljelentés következtében vizsgálatot indított *Virág Sándor* ellen, s annak eredményeül a körjegyzőt felfüggesztette állásából. *Virág* a felfüggesztő határozatot megfelebbezte az alispánhoz, akinek azonban nem lesz módjában a felebbezést érdemleges tárgyalás alá venni, illetve a határozatot felülbírálni, mert *Virág*ot a napokban *Salacz* főszolgabíró visszahelyezte állásába. A visszahelyezés azonban csak bizonyos megszorítással történt, amennyiben *Virágtól* kötelező ígéretet kívánt arra nézve, hogy állásától május 15-én feltétlenül megvált. *Virág Sándor* erre nézve kötelező írásbeli nyilatkozatot tett, s így a közeljövőben a marospetresi körjegyzői szék megüresedik. *Virág Sándor* Budapestre távozik, ahol már állást is kapott.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Meghívó. Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyező- és temetkezési-egyesület folyó évi március hó 19-én délután 3 órakor a város háza földszinti kistermében tartja rendes közgyűlését, melyre a tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

Áltanfelügyelők egy aradmegyei iskolában.

— A szép tanítókisasszony. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 18.

A hódításnak egészen új eszközhöz folyamodott Aradmegye egyik kis román községében két, eddig ismeretlen dzsentlemen. Megtudta a szerelemszomjas két ifju, hogy Guravoj községben csinos tanítókisasszony oktatja a román gyerekeket a sötét hegyek között legnehezebb munkára: a betűvetésre. Kötő információraik segítségével ugylátszik azt is kipuhatolták, hogy a kisasszony könnyen elnyerhetné az erénydíjat, mert a hó tiszta ártatlanság szent tüze ott lobog gesztenye barna székében. A nemzet szoknyás napszámosa szemérmes volt, mint egy kispap és még akkor is elpirult, ha a hegyi kecskék szerelmes odaadással kéjesen mekegve közeledtek egymáshoz.

— Ez az én zsánerem, — mondhatta az egyik hegyi Don Juan.

— Nagyszerű az izlésed. Én is az ilyen nőket szeretem, — jelenthette ki Napoleoni pózzal a jó barát.

Abban szintén megegyezett a két férfi véleménye, hogy ezt a bájos tanítókisasszonyt, névszerint *Paluciu Ilicát* az ő dzsentlmeni tulajdonságai segítségével egyikük se tudja meghódítani. Az emberek a nagyhalmági járás kopár hegyei között sincsenek fából. A két ifju ezt napról-napra jobban érezte és mint-hogy a hosszas töprengésnek a hegyek országában is van eredménye, a szerelmes legények kiterveztek valami gonosztságot. Megtudták, hogy az isten háta mögé dugott faluban *Varjassy Árpád* tanfelügyelő csak nagy ritkán jut el iskolát vizsgálni. Elhatározták hát, hogy ők megkönnyítik az állam kiváló szolgájának nehéz munkáját és sűrűn tartanak majd iskola vizsgálatot. Határozottan tudták, hogy a bájos tanító kisasszony nem ismeri *Varjassy* tanfelügyelőt, tehát nyugodtan beállíthatnak az iskolába. A tervüket meg is valósították és csaknem havonkint meglátogatták a guravoji tanítókisasszony tanintézetnek nevezett viskóját. A iskolakönyvbe be is írták szabályszerűen a látogatásukat, így:

December 5-én itt voltunk, az iskolát megvizsgáltuk, rendben találtuk.

Varjassy kir. tanfelügyelő,
Szathmáry segédtanfelügyelő.

Január 8-án itt voltunk, a tanítás eredménye kitűnő. stb.

Hogy mi lett ennek az eredménye, célt értek-e a köpenicki Don Juanok, nem tudni.

Az itt olvasható fejlemények a szerelmi sikerről nem számolhatnak be.

Kherer Károly aradi segédtanfelügyelő, aki a legbuzgóbb állami tisztviselők közé tartozik, szigorú kötelességének tartja, hogy a felügyelőre bízott kis román iskolákat is legalább évenként meglátogassa. A hegyvidéki iskolák egy részében most inspicál és így bement a guravoji román iskolába is. Egy sovány, éhes kinézésű tanítót talált ott. Bemutatkozott neki.

— Hát hányféle tanfelügyelő jár ide? — fakadt ki a kis mérges tanító.

— Na, na, micsoda hang ez. Én vagyok a segédtanfelügyelő — mondta *Kherer* meglepődve.

— Két hónappal ezelőtt volt itt két ur — szólt csodálkozva a tanító — azok is tanfelügyelőnek mondták magukat.

A tanító megmutatta az iskolakönyvet, amelyben *Kherer* legnagyobb csodálkozására ott találta *Varjassy Árpád* hamisított aláírását és valami „Szathmáry segédtanfelügyelő” nevét. A tanító elmondta, hogy az ő elődje, a csinos fiatal tanítókisasszony panaszkodott neki a két tanfelügyelő ellen, akik fiatalok voltak és hevesen ostromolták a kisasszonyt.

— Nem tudtam, hogy a tanfelügyelők ilyent is szoktak tenni — mondta nekem bájos elődöm kissé durcásan.

Aztán ő megunt az állítólagos tanfelügyelők zaklató látogatását és elment egy szomszédos vármegye iskolájához, ahol éppen üreseedés volt.

Kherer a bosszúság és csodálkozás hangján hallotta ezt. Azt azonban, hogy ki volt a két áltanfelügyelő nem tudhatta meg, s valószínűleg csak akkor jöhet rá, ha Guravojba ismét valami csinos tanítóhölgyet nevez ki a hosszú szakállu bölcs román püspök.

Botrány az aradi felsőtemetőben.

— Megtagadott sirbatétel. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 18.

Ma délután kegyeletstörténet jelenet színhelye volt az aradi felső temető, melyben temetésre gyűlt össze igen nagyszámú gyászoló és résztvevő közönség. Ahelyett, hogy a szomorú esemény annak rendje és módja szerint a maga gyászos ceremóniáinak megfelelően és simán lepergett volna, az történt, hogy a nyitott sir előtt a temető hivatalos személyzete megakadályozta a halott elhantolását és tiltakozott a sirbatétel ellen. Órákon át a sir szélén, díszes koporsóba fektetve és beszentelve feküdt egy tetem, körülötte zugó és zajongó tömeg, mely megbotránkozva és felháborodva és a kegyelet hely áhitatos esendjétől elütő hangos saggal tárgyalta azt a botrányos eljárást, mely akadályt gördített a temetés zavartalan lefolyása elé.

Nagy Sándor államvasuti főraktáros hunyt el tegnapelőtt 65 éves korában. Hozzá tartozói előtt két esztendő óta majdnem naponta megismételte azt a kívánságát, hogy elhunyt felesége mellett akar a temetőben pihenni és halálos ágyán is ígéretet tettett övével, hogy utolsó akaratát végrehajtsák és gondoskodnak a szükséges sirhely megszerzéséről. Ennek nem is lett volna akadálya, mert néhai *Nagy Sándorné* sírdombja mellett mindkét oldalon megfelelő hely áll rendelkezésre.

A polgármesteri hivatalban kell a szabályrendelet értelmében sirhelyet váltani a közgyűlés által kikötött áron. *Békényi Arisztid* tb. aljegyző intézi a legnagyobb előzékenységgel ezeket az ügyeket és még soha panaszra ok nem volt. Ma se e körül támadt baj.

Hogy mi okozta a botrányt?

A temetésen egyik részt vett rokon így mondotta el a mai botrány előzményeit és lefolyását:

Az elhunyt főraktáros családja nem maga járt el a sirhely megváltásában, hanem rábízta azt *V. temetéstrendező* vállalkozóra. Előre megfizették a temetés és a sirhely árát, százhatvan forintot. A vállalkozó megfelelt kötelességének egész addig, hogy a halottat felravatalozta, a temetéssel járó összes teendőket rendbe hozta, a sirt meg is rendelte, azt a sírásó meg is ásta.

A temetés ma délután három órakor történt meg. Igen nagyszámú gyászoló közönség részvételével kísérték utolsó útjára az elhunytat, a vasutas énekhar is közreműködött. Vasúti tisztviselők és az elköltözött kartársai, to-

vábbá tisztelői állották körül a sirt és *György László* katolikus lelkész elvégezte a szertartást, mely után már csak a sirba tétel volt hátra. Ekkor azonban előállott *Máday* temető felügyelő és kérte a nyugtát a sirhely kifizetéséről.

— A temetés rendezőnél van, az járt a polgármesteri hivatalban és intézte el a dolgot — felelték a rokonok.

— Az nekem nem elégséges — mondotta a felügyelő — mert énnekem szigorú rendelem van arra, hogy csak nyugta és engedély ellenében temethetek. A temetés rendezőtől semmit sem kaptam.

A közönség méltatlankodva fogadta ezeket a szavakat. A felügyelő hajthatatlan maradt.

— Én az állásommal játszom, ha a szabályoktól eltérek — mondotta — és tőlem ezt senki sem követelheti.

Ezért más megoldást kellett keresni.

A megjelent előkelőségek közül valaki azt tanácsolta, hogy keresse fel a rokonok egyike *Varjassy Lajos* polgármestert, panaszolja el neki a dolgot és kérje meg, hogy noha nincs hivatalos óra, intézkedjék sürgősen, mert a halottat el kell temetni.

Nagy József, az elhunyt rokona, *debreceni* vasúti tisztviselő vállalkozott a polgármester felkeresésére. Ez meg is történt és a polgármester méltányolva azt a helyzetet, melybe a gyászoló család a saját hibáján kívül jutott, rögtön felment hivatalába és miután a szabályszerű díjat *Nagy* lefizette, megadta az engedélyt a temetésre, illetve a sirhely használatára. Körülbelül két óra telt el, míg a halottat sirba helyezhették és az ott összegyűlekezett közönség végre este hat órakor elhagyhatta a temetőt.

Beszéltünk *V. temetkezési* vállalkozóval, aki kijelentette előttünk, hogy őt a legtávolabbról sem terheli mulasztás, mert idejekorán figyelmeztette a családot, hogy a sirhelyet váltsa meg a polgármesteri hivatalban, mert különben nem lehet majd temetni. A sírásást én rendeltem — úgy mond — *Máday* temetőfelügyelőnél és ennek megtörténte után háromszor is elűzentem a családhoz, hogy gondoskodjék a sirhely megváltásáról, mert különben akadály lesz a temetésen. A temetést 320 koronáért rendeztem és azzal a család meg volt elégedve. Arról nem tehetek, hogy ők megelégedtek a sir árának lefizetéséről. Ez nem az én dolgom és nem az én kötelességem, ha csak erre a család részéről megbízást nem kapok. Már pedig ez esetben azért sem kaphattam, mert hisz a temetési költségeket is csak utólagosan fogom számlázni és utólagosan fogják kifizetni.

— A botránynak csak a temetőfelügyelő *Máday* az oka. Felajánlottak neki a temetőben a család részéről száz koronát az ideig is biztosítékul, míg esetleg ma vagy holnap reggel a polgármesteri hivatalban elintézik a dolgot. A felügyelő azonban ragaszkodott ahhoz, hogy míg polgármesteri engedély nincs, addig ő nem enged temetni. Ez volt a felháborodás jogos oka. Erről én nem tehetek.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: A kis lord, vigjáték. Este rendez helyárrakkal: Cigány szerelem, operetta. B) bérlet.

Hétfő: Svaerdström-testvérek nagy hangversenye és Két öreg, vigjáték. B) bérletszűnet.

Kedd: Csöppség, szimfonia. Dapsy Böske vendégfellépéssel. A) bérlet.

Szerda: Erdészleány, operetta. B) bérlet.

Csütörtök: Bábjáték, szimfonia. Először. C) bérlet.

Péntek: Bábjáték, szimfonia. A) bérlet.

Szombat: Hercegkisasszony, operetta. B) bérlet.

* **Képsorsolás.** Az aradi Képző és Iparművészeti társulat választmánya ma délután Csánk Dezső elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy az évi rendes közgyűlését április hó 3-án, hétfőn délután öt órakor tartja meg a városháza tanácstermében a következő napirenddel: Elnöki megnyitó. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Titkári jelentés. Pénztáros jelentése. Indítványok. Műtárgyak kiosztása. — A választmány határozata szerint tizenhárom műtárgy, még pedig tizenhárom festmény és egy szobor kerül kiosztásra a tagok között, mint ez évi tagilletmény. Ezerszázharminc korona az értéke a kiosztandó műtárgyaknak, melyek a következő művészek alkotásai: Zeller Mihály: Tiszai táj. — Pálffy József: Kiskapuban. — Balla Frigyes: Lugasban. — Cserépi Árpád: könyörgés. — Urhegyi Alajos: Erdőrézlet. Szikszay Ferenc: Szép napok és Ősszel az erdőben. — Büttner Helén: Szénarokodás. — Rubovits Márk: Hegyszoros. — Katona Nándor: Balatoni táj. — Petrányi Miklós; Raguzai emlék. — Major Jenő: Dalmát vidék. — Albert Andor: Beesület. A társulat választmánya elhatározta, hogy az erkély és ablakdisz pályázatot egy festménnyel és két szoborral jutalmazza. — A megüresedett segédtitkári állásra Pataky Sándort választották meg.

* **Egy aradi urileány fellépte.** Érdekes szárnypróbálatogatás színhelye lesz kedden az aradi színház. Dapsy Böske aradi urileány a Csöppség című szerepében fog fellépni. Az urileány fellépte iránt máris nagy az érdeklődés.

* **Alexander Bernát Aradon.** A Kölcsey-egyesület utolsó felolvasása március 25-én lesz. Méltón fejezi be az egyesület nagyszerű felolvasó sorozatát, mert Alexander Bernát dr. jön akkor Aradra előadónak. A nagynevű egyetemi tanár előadása elé várakozással néz a közönség, mert tavaly óta a legkiválóbb előadó művészek ismeri.

* **Monstre operai diszeloadás a gyermekszanatorium javára.** Sok emlékeztető színházi estére tekinthet vissza az aradi Nemzeti Színház és azok sorát most gyarapítani készül a gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszter kormányzata alatt álló Gyermekszanatorium Egyesület, midőn magasztos gyermekvédelmi céljai javára április hó 2-án és 3-án monstre operai diszeloadást rendez az aradi Nemzeti Színházban. Ünnepezt művész nagyságaink közül e két estén B. Sándor Erzsébet, Szoyer Ilonka, Hajós Böske, Takács Mihály, Székelyhidyi Ferenc és Márkus Dezső fognak egy minden részletében értékes és nagyarányú operai diszeloadást szolgáltatni. Színre fog kerülni első este a Rigolettó leány elrablásának nagy felvonása, Gilda B. Sándor Erzsébet, míg a többi főszereplők Takács Mihály és Székelyhidyi Ferenc. A „Denevér”-nek két felvonása, benne nagy hangversenyyel, melyben Aradi híres csókkingőjét zenekari kísérettel fogja B. Sándor Erzsébet énekelni; Szoyer Ilonka pedig Masanet „Manon”-jának híres Gavottját és Auber

kacagó dalát énekl. Második este az örökbecsű „Hoffmann meséi” fog színre kerülni, ezuttal először az aradi színházban valamennyi kép, amennyiben a cocott felvonása is előadásra kerül. Ez estének fő érdekessége lesz, hogy az első felvonásban a babát B. Sándor Erzsébet énekl, míg a cocott és a tragédia felvonásában a női főszerep a Szoyer Ilonkára lesz. Hoffmann Székelyhidyi az Opera jeles tenoristája énekl, ki ezuttal először mutatkozik be Aradon. A második felvonás hangversenyének érdekessége lesz, hogy B. Sándor Erzsébet zenekari kísérettel Donizetti „Linda”-ját fogja énekelni. A színházi bizottság elnöke Varjassy Lajos polgármester a kiválóan érdekes két operai mostre diszeloadásra a következő helyárrakat engedélyezte: Nagypáholy 30 kor., I. r. páholy 12 kor., II. e. nagypáholy 20 kor., I. r. támlásszék 8 k., II. r. támlásszék 6 kor., III. r. támlásszék 5 kor., II. em. 1 sor 3 kor., II. em. 2. és 3. sor 2 kor. 40 fill., II. em. IV. és V. sor 2 kor., III. em. 1 sor 2 kor. III. em. többi sor 1 korona, közepkarzat 60 fillér, oldalkarzat 40 fillér.

* **A hétfői hangversenyt** három részből fog állani. Az első részben Svaerdström Valborg és Svaerdström Sigríd lépnek fel, akik tíz hangversenyszámot adnak elő. Az egyes hangversenyszámok a következők: Voce di Primavera, Koloratur keringő, szerző: Strauss János, előadja: Svaerdström Valborg asszony. Hugó A.: Margaréta királynőnél, Norvég dal. Brams: Mindig halkabb álmódalom. Grieg: Sololigs dala. Brams: Hogy jövök be az ajtón, dalok, előadja Svaerdström Valborg asszony. Grieg: Ragnhild. Koch: Tavasz. Söd népdal: Visszhang, dalok, előadja: Svaerdström Sigríd k. a. Tarnai: Esteledik... Polónyi: Ketten birtunk. Pusztay: Szól a lélekharang... Csiky: A kosár! Dalok. Előadja: Svárdström Valborg asszony. A dalokat Tarnai Lajos zongoraművész kíséri. A hangversenyt Pásztor Árpád egyfelvonásos vigjátéka, A két öreg követi. A darab főszerepeit H. Harmath Józsa, Benkőné, Várnai Jenő és Deli Lajos játsszák. Ezután Humperdink Jancsi és Juliska operájának első része kerül színre. Jancsit — Svárdström Valborg, Juliskát — Svárdström Sigríd adja. Az operarészletet szintén Tarnai Lajos zongoraművész látja el kísérettel. A hangverseny B. bérletszűnetben fog lefolyni. A bérlet jegyeit csak vasárnap délig tartja fenn a színházi pénztár. Az estnek külön érdekessége lesz az, hogy a művésznők több dal, többek között Tarnai Lajos műdalát magyarul fogják énekelni.

* **Betyár nóták** címen Pozsár Antal szegedi tanár két újabb magyar dalt adott ki. A dalok, amelyeket énekre és zongorára írt a költő, kedves hangulatúak. A füzet ára 1 kor. 60 fill.

* **Sebesültek** cím alatt Sulik Kálmán aradi hírlapíró könyvet ad ki, amelynek anyagát az élet göröngyös utairól gyűjtötte egybe. Könyvének hőseit a rendőrség szobáiban ismerte meg s a közvetlen impressziók hatása alatt írta meg azoknak bus történeteit. A történetek színes leírása az élet filozofiját viszi az olvasó elé s a maga valójában megrajzolja a megsebesült lelkek szomorú vergődését. Minden egyes fejezet egy-egy rendőri riport, amelyeknek cselekménye s leírása megérdemli, hogy egybegyűjtve könyvbe kiadják. Az elsőzöt Green Nándor helyettes főkapitány, a bűnügyi osztály vezetője írja s ez kétségtelenül emeli a könyvnek úgy a nivóját, mint az érdekességét.

* **Hangverseny.** Most, vasárnap délután fél 5 órakor lesz a Fehér Kereszt nagytermében az Unger tanár növendékeinek hangversenye, melynek műsora a Dvorák, Rode, Beethoven, Grieg, Mendelsohn, Sarasate, Liszt és Paganini legszebb darabjaiból áll, a legkiemelkedőbb szám a Händel „Largó”-ja lesz, mit 42 jeles növendék fog előadni. Jegyek a Klein Mór cégnél és délután 4 órától a pénztárnál kaphatók.

* **Az Uránia látványosságai** teljes mértékben kielégítik a legkényesebb igényeket is és a közönség vasárnap ideális szórakozást talál az Uránia fényes műsorában. Mélységes áhitattal nézi végig a közönség a reichstadti herceg életének egyik megrázó epizódját. A Sasfiók ra-

jongó lelkének színes megnyilatkozása hatnak elementáris erővel. Vizióikra megjelennek előtte diéső apjának bámulatos hőstettei és a hőselkü ifju megittasulva a nagy emlékekből, lelkének egész rajongásával törekszik apjának nyomába lépni. De jön a kéréhetetlen vég, és a zseniális herceg nagyratörő lelke lázálomok között száll el a végtelenbe. Gyönyörű kiállításban hozza színre Pathé ezt a tragédiát. Ugyancsak Pathé felvételében ismerjük meg a világ egyik leghíresebb akrobatacsoportját. Három hölgy és egy férfi produkálja magát. Vasnál szilárdabb fogaikkal lehetetlen mutatványokkal bilineselik le az érdeklődést. A műsor kilenc válogatott képe garancia arra nézve, hogy a közönség kiváló szórakozást talál az Urániában 175

* **A romlás örvényében.** (Az Apolló vasárnapi slágere.) Nagyszabású drámát mutat be az Apolló-színház vasárnapi előadásain. Egy dús gazdag bankár a tőzsde-spekulációkkal teljesen a tönk szélére kerül. Tönkrementését felesége idézte elő, aki szeretőjével, a bankár üzletvezetőjével összejátszik s a férj spekulációját elárulják jó pénzért a konkurrensoknak, akik gondoskodnak arról, hogy a spekulációk rosszul végződjenek. A bankár gyanakodni kezd a feleségére és az üzletvezetőjére s épen házának kertjében sétál, amikor véletlenül meglátja, hogy a szerelmesek találkoznak s a szalonba mennek. Borzalmas lelki kinokot viv magában, míg végre elhatározza magát, hogy öngyilkos lesz, de a megrontóit is elpusztítja. Fölgyújtja a házat s bemegy abba a szobába, amelyben felesége van az üzletvezetőjével s magukra zárja az ajtókat. A szerelmesek épen szökni akarnak, amikor a tűz behatol a szobába. Menekülni akarnak, de nem tudnak s mindhárman a tűz martalékai lesznek. Megrázó jelenet, amikor a lángtengerben elpusztul a bankár s a megrontói. Ezen a nagyhatású drámán kívül elsőrangú képeket mutat be vasárnapi előadásain az Apolló. Az előadások délután fél 3-tól este 10 óráig tartanak szűnet nélkül. 177

MULATSÁGOK.

(=) **Sport egyesületi táncestély.** Aradi Postai Sport Egyesület — Aradi Testgyakorlók köre április elsején rendezendő táncestélye iránt nagy az érdeklődés a közönség körében városszerte. A mulatság sikerét előre is biztosítja a vigalmi bizottság agilis munkássága. A rendezőségnek sikerült a mulatságra védnököknek megnyerni: gyoroki Andrányi Károly báró, Barczy István dr., Fábry Sándor dr. t. Hámory László dr.-t, végvári Neuman Dániel, báró Nopcsa Elekét, Tisza István grófot, monyorói Urbán Ivánt, csejthei Varjassy Lajost és Zselénszky Róbert grófot. Minden igyekezzel arra törekszik a rendezőség, hogy a megjelenő közönségnek kellemes szórakozást, estélyt biztosítson. A testgyakorlók köre atlétai tanubizonyosságot fognak tenni arról, hogy nemcsak a sport telepen és versenyeken hanem a tánc teremben is megállják a helyüket és kifognak magukért tenni. A tombola játék is igen élvezetesnek ígérkezik, már eddig is igen sok értékes és gyönyörű tárgy van a rendezőség birtokában, újjabban a következő urhölgyek és urak küldtek tombola tárgyakat: Bilkei Béláné, Martinszky Istvánné, Rigler József Ede Bpest, Arad és Vidéke kiadóhivatala, Energin csokoládé gyár P. cs, Ficsay Imre, Heller Vilmos Bpest, Brázay Kálmán Budafok, Kintzler Zoltán, Weisz Leó.

(=) **Az iskolatársnők műkedvelői előadása** iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. Április hatodikán tartják meg a jótékony célu színelőadást, amelynek részletes programját a napokban közöljük. Annyit előre is jelezhetünk, hogy az élvezetes műsoron szerepel egy magánjelenet és egy jó tolláról előnyösen ismert előkelő aradi urinó által írt Alom című tündérvjáték. A konferanszié tisztét szintén egy kiváló, kitűnő tehetségű aradi urinó tölti be. A szereplők apraja-nagyja ritka ambícióval készül az előadásra s így joggal remélhető, hogy nem mindennapi élvezetben lesz része a közönségnek. Jegyekre előjegyzést Szathmáry Etelka (lakik Erzsébet-körut 30. szám) fogad el naponta 12 órától 2 óráig.

Vészett ebek Pankotán.

Hét embert megmártak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 18.

Valósággal izgalomban tartja már napok óta Pankota község lakosságát a veszett kutyák garázdálkodása. Eddig hét embert mártak meg a beteg állatok, de a veszettség a község kutyái között annyira elterjedt, hogy félni lehet további marási esetektől is. A hatóság rögtön az első eset után elrendelte ugyan az ebzárlatot, de azt nem hajtja végre elég szigorúsággal és a lakosság maga se fordít elég gondot ebei és ezzel a saját testi épsége megővására. Innen van, hogy a kóbor veszett eb a községben igen sok állatot megfertőzött.

A veszett kutyák garázdálkodásáról pankotai tudósítónk a következőket jelenti:

Néhány nap előtt egy kóbor veszett kutya jött a községbe s azóta a napról-napra történő veszett kutya marások valósággal izgalomban tartják a községet. Az első áldozat Arnold József tekintélyes iparos volt. Estefelé nyugodtan ballagott hazafelé. Egyszerre egy hatalmas kóbor eb rohant vele szemben. Arnold ki akart térni és védekezni is próbált, de a hatalmas komondor ennek ellenére is lába szárába harapott és tovább futott. A községbeliek üldözöbe vették a beteg állatot, de elpusztítani nem tudták.

Még ugyanazon este Pantya Juliska 17 éves leányt is megmarta a dühöngő kutya. A sebesülteket a községi orvos azonnal ápolás alá vette, kimosta sebeiket és intézkedett, hogy a Pesteur intézetbe szállítsák őket.

Másnap reggelre a batóság negyven napi ebzárlatot rendelt el. Az ebzárlatot azonban olyan lanyhán hajtották végre, hogy a garázdabeb több házörző kutyát megfertőzött. Ennek pedig az lett a következménye, hogy napról-napra történnek újabb marási esetek. A mai napig ujjban öt ember esett áldozatul az ebzárlat lanyha végrehajtásának az előbb említett kettőn kívül. Az új áldozatok, akiket beszállították a Pesteur-intézetbe, mind gyerekek. Van közöttük két kis leány és három iparostanonc.

A község az újabb marási esetek miatti félelmében már alig mer sz utcán járni. De a legkülönösebb a dologban az, hogy mint tudósítónk jelenti, az ebek a községben még ma is szabadon kóborolnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A kisjenői helyettes közjegyző. Az igazságügyminiszter Apáthy Józsefet a kisjenői királyi közjegyzőséghez közjegyző-helyettesé nevezte ki.

§ Az Aradi Jogászeget holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését az Aradcsanádi Gazdasági Takarékpénztár dísztermében; az elnökség kéri a tagokat, hogy teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

§ Szabadlában. Megirtuk, hogy az aradi rendőrség letartóztatta özvegy Prunner Jánosné szülésznot, mert tiltott operációt végzett el. A törvényszék vizsgálóbírája az orvosi szakvélemény alapján a szülésznot szabadlára helyezte, mert nem történt erőművi beavatkozás a szülésnél.

§ A második esküdtzéki ciklus. A mostani év második esküdtzéki ciklusára, amely április harmadikán kezdődik, az aradi királyi törvényszéknél tegnap volt az esküdtek kisorsolása. Erre a ciklusra harminc rendes és tíz pótesküdtet sorsoltak ki.

Rendes esküdtek lettek: Braun Gusztáv szállodás, Bisztriczky József háztulajdonos, Do-

monkos Lajos háztulajdonos; Herbay Gyula biztosítási titkár, Herling Mihály aranyozó, Markovits Péter malomtulajdonos (Magyarad), Kárász Győző dr. ügyvéd, Mártonfy Viktor bádógos, Neuman Alfréd gyáros, Parecz Béla dr. ügyvéd, Nacht Viktor fakereskedő, Raubbauer Nándor földbirtokos (Ujszentanna), Nagy Sándor kereskedő (Pankota), Papp Vazul ügyvéd, Révész Mór dr. ügyvéd, Reinhart Géza butorgyáros, Raicu Lukács földbírlő, Sági Henrik titkár, Schwarz Zsigmond kereskedő, Scherbág Ernő kereskedő, Kulini Lajos gyárigazgató (Vilános), Mezey Béla ny. hajóskapitány (Apatele), Rácz Kelelemen ny. postamester, (Borosjenő), Vadász Armand dr. ügyvéd, Argyeleán Kornél dr. ügyvéd (Kisjenő), Zechmeister Sándor urad. intéző (Kisjenő). Tömörty János háztulajdonos, Steigerwald Alajos butorgyáros. Tóvisháti András földbirtokos, Rosmanith Géza butorgyáros. — Pótesküdték lettek: Arnstein Gusztáv m. hivatalnok, Hunyady Viktor háztulajdonos, Kovács Miksa m. hivatalnok, Pohl Károly bankhivatalnok, Pöltzl Miksa kávé, Rácz Mátyás kereskedő, Schmidt Lajos szobafestő, Singer Sándor kereskedő, Spitz Sándor bankhivatalnok, Schuch Ferenc vendéglős.

VIDÉK.

Hazafias ünnepek.

— Március 15-ike a vidéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 18.

Március 15. Pankotán. A szabadság ünnepe Pankota község hazafias közönsége is a nagy nap méltóságához illően ülte meg. Az ünnepélyt a nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság készítette elő, s hogy mily eredménytel az a minden ízében kitünően sikerült ünnepély igazolta. Az ünnepély 15-én este vette kezdetét amikor a hazafias, derék tüzoltói kar imponáns zenés fáklyás menetet rendezett. Másnap 9 és 10 órakor úgy a ref., mint a kath. templomban ünnepélyes Istentisztelet volt. Igen sikerült volt a község felvonulása a ref. templomtól a kath. templomig. A különböző testületek és iskolás gyermekek beláthatatlan hosszú sora kellemes látványt nyújtott az ünneplő közönségnek. Az ünnepély legkiemelkedőbb része fél 11 órakor a „Fehér Kereszt” szálloda nagy termében vette kezdetét. A különböző iskolák tanuló hazafias költeményeket szavaltak. Az ünnepély szónoka Hanyi Gyula uradalmi bérlő volt ki hatalmas ünnepi beszédével úgy elragadta a közönséget. Az énekszámokat az állami elemi iskola énekkara és a „Dalkör” látták el. Regenföld János állami tanító, karvezető isméteiten bemutatta művészi tehetségét.

Iskolai ünnepély. Az (pécskai állami elemi vasutmenti iskolában lélekemelő módon ünnepeltetett meg március 15-ike. Délelőtt 9 órakor az összes osztályok növendékei összegyűltek a díszteremben, hol a következő műsor szent folyt le: 1. Hymusz énekelte az összes ifjuság. 2. Emlékbeszéd tartotta Reichman Izidor tanító. 3. „Talpra Magyar” szavalt Székely István. 4. „Szabadság dicsőség” szavalt Oro-dán György. 5. „Március 15” szavalt Tamás-dán Szilvia. 6. „Ezer esztendeje” énekelte az ifjuság. 7. Áld meg isten szép hazánkat, szavalt Zsurma Anna. 8. „Áldozatkészség a hazáért” szavalt Kápriss Flóra. 9. A szent dal, szavalt Ekos Andor. 10. „Szózat” énekelte az ifjuság. Az ünnepélyt Kovács László igazgató-tanító beszéde fejezte be. Az összes szereplők a nagy lelkesedéssel adták elő szavataikat, nagy nap eseményeiről tartott beszédet költői lendülettel írta és adta elő Reichman Izidor tanító, a szavalók nagyrésze románajku volt s ennek ellenére nagy lelkesedéssel és kitünő magyarsággal adták elő szavataikat. A hallgatóság közt ott volt a Pécska község előjárósága és az iskolagondnokság tagjai. Az ünnepély után leleplezték Momák Flóris isk. gondnoksági elnök arcképét, a vendégek és az egész tan-testület közbenjötté mellett.

Két kizárási indítvány a Nemzeti Kaszinóban.

— Mánások egymás ellen. —

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, március 18.

Nagy feltűnést keltett a fővárosban az a kizárási indítvány, amelyet két igen előkelő mánás a Nemzeti Kaszinóban nyújtott be egymás ellen. Az egyik indítványozó Zichy István gróf, a mezőkövesdi kerület országgyűlési képviselője, a ballotage alá kerülő kaszinói tag pedig nadabi Sárközy István, Sárközy Aurél császári és királyi kamarás, volt komárommegyei főispán fia.

Sárközy István házassága révén dúsgazdag ember lett, s benső barátságba került Zichy István gróffal, (akinek feleségével Péchy Margit grófnővel együtt nevelkedett), s egyik legnagyobb játékos a Nemzeti Kaszinónak. Rendesen vesztett. Akárhányszor ötvenezer koronánál is többet vesztett egy éjszaka. De költséges sportszervevényei is voltak. Nagy előszeretettel futtatott és hajtott a budapesti ügetőversenyeken.

Tíz esztendő alatt elpazarolta nagy vagyonát és akkor az adósságesinálás terére lépett. Először a barátai szivességét vette igénybe. Eszterházy Pál gróf 120.000, három Wenckheim gróf 120.000, Károlyi Mihály gróf 20.000 koronát és Degenfeld Imre gróf, Vojnich Sándor, kisebb-nagyobb összegeket zsíraltak neki.

Sárközy közben tönkrement. Pénzét — állítólag — elvesztette kártyán és ekkor Zichy Istvánná a grófnőhöz fordult kölcsönért. A grófnő nem rendelkezett készpénzzel, de szívesen vett föl váltókra, a melyeken csak az ő aláírása szerepelt.

A pénzszerzés nagy titokban ment és különösen nem volt szabad tudnia róla a férjnek. De Zichy valahogy mégis megtudta a dolgot. És ekkor zajos jelenet játszódott le közte és Sárközy közt, a grófnak Urzsebet-ter 17. szám alatt levő lakásán. A lakásbeli botrány következménye az lett, hogy a gróf és Sárközy nem beszéltek többé egymással, sőt azóta kibékíthetetlen ellenségek.

A gróf utána járatott, hogy hol adtak pénzt a grófnának és ekkor kiderült, hogy a bécsi és pesti pénzintézetek és eszkomptörökön kívül mezőkövesdi mezőcsáthi, miskolci, székesfehérvári, pápai, tatai és albertirsai kisebb pénzintézetek vannak érdekelve, a melyek összesen 400,000 koronát számítottak le a feleségének. A gróf nem titkolta el a Kaszinóban, hogy haragszik Sárközyre és többször megjegyzéseket tett rá. Sárközy is hasonló fegyverrel élt és Fürstenberg hercegnek levelet írt, a melyben kellemetlen dolgokat állított Zichyrol.

A herceg a Nemzeti Kaszinóban tett látogatása alkalmával, diskurzus közben szóba hozta Sárközy levelét és csodálkozásának adott kifejezést a Sárközy írásban adott nyilatkozatát illetőleg.

A herceg szavai azt eredményezték, hogy lovagias eljárás indult meg, amelyben Zichyt: Degenfeld Imre gróf és Vojnich Sándor, Sárközyt pedig: két katonatiszt képviselte. A lovagias eljárás valahogy simán intéződött el.

A váltók aláírása miatt gondnokság alá helyezték a grófnőt, Moravcsik és más tanárok véleménye alapján. Az orvosok ajánlatára a grófnő egy drezdai szanatóriumba vonult, ahova a férje és fia is követte.

A gróf egy hét előtt érkezett vissza Budapestre. Egyedül jött és forrásunk szerint indítványt nyújtott be a Nemzeti Kaszinó igazgatójához Sárközy István kirekesztése végett.

Késő éjjel jelenti budapesti tudósítónk: Ma

este újabb bejelentés érkezett a Nemzeti Kaszinóhoz. Ezt azonban *Sörközy István tette Zichy István gróf ellen*, akit különböző okokból méltatlannak mond arra, hogy a Nemzeti Kaszinónak továbbra is tagja lehessen. A kaszinó választmánya kedden ül össze, hogy a két bejelentés tárgyában döntsön. Valószínű, hogy kedden még nem lesz érdemleges döntés, mert az ehhez szükséges harminc tag aligha fog összejönni. Sokan ugyanis vonakodnak a pöntés ódiáját magukra venni. Ennélfogva egy második ülés lesz szükséges, amelyen már husz tag jelenléte is elegendő.

HIREK.

Ferenc Ferdinánd trónörökös festmény-rendelése.

— A bécsi Burg új műkincsei. —

Távirati tudósítás.

Bécs, március 18.

A király holnap nyitja meg a bécsi Műcsarnokban a jubileumi kiállítást, amelyen hat nagy festmény kelt majd különös feltűnést. Ferenc Ferdinánd trónörökös rendelte meg azokat az új Burg részére s az ő engedelmével kerültek a kiállításra.

Az első *A protestánsok rohamküldöttsége és II. Ferdinánd* címet viseli. A triptichon festője *Eichhorn Bernát*.

A *zentai csata 1697-ben*, festette *Koch Lajos*.

Tiroli Ferdinánd főherceg és Welser Filippina, festette *Gsur Frigyes*.

Magdeburg elfoglalása Tilly és Pappenheim által 1631-ben, festette *Pippich Károly*.

Eichhorn festménye II. Ferdinánd alatti vallásháborúk egyik epizódját örökíti meg és az a célzata, hogy a protestánsok részéről elhangzott ama vádat, hogy az uralkodócsalád kegyetlenül bánt el velük, megcáfolja.

II. Ferdinánd a fenyegető veszélyek dacára a Burgban maradt. Mikor híre érkezett, hogy a protestáns *Thurn gróf* betört Ausztriába, *Dampierre gróf* ezredes azt a parancsot kapta, hogy *Kremsben* táborozó lovasaival vonuljon rögtön Bécsbe. Az ezredes újabb csapatokat, és csak ezek megérkezése után akarta a parancsot végrehajtani. A katolikus főrendeket, abban reményben, hogy a császárt megszabadítják szorult helyzetéből, június harmadikára Bécsbe közös tanácskozásra hívták meg a protestáns főrendeket és engedmények árán azt akarták elérni, hogy *Thurn gróf* elleni felvonuláson használják a protestánsokat. Ezek mindenképp az elhagyást kívánták, hogy *Csehországgal* egyesüljenek, amit a katolikusok megtagadtak. Megszakították a tárgyalásokat és kijelentették, hogy ők külön kormányt kívánnak. 1619. június 15-én, tehát amikor *Thurn gróf* Bécs felé indult, délelőtt tíz órakor megjelentek *Starhemberg Jakab Pál* gróf vezetésével *Alsó-Ausztria* protestáns főrendjei a császár előszobájában, hogy tudtára adják határozataikat; különösen *Thonvéde báró* volt hangos, aki szidalmazta a császárt, amiért a nemesség előjogait megsértette és irásos nyilatkozatot kért tőle, hogy az idegen katonaságot eltávolítja Bécsből.

— *Proscribe Ferdinánd*ule, kiáltotta a császárnak.

Eichhorn által festett triptichonnak első része ezt a jelenetet ábrázolja.

A császár szilárd volt, és nem engedett. Térdre hullott egy kereszt előtt. „Mint hogy nem láttam emberi segítséget, istentől kértem segítséget”, mondotta későbbben gyóntatójának. Ezt a jelenetet ábrázolja a triptichon középső része.

A vizsály pillanatában megharsantak a trombiták a császári palota előtt. *Dampierre* ezredének egy szakasza *St. Hilaire* százados vezetésével foglalt helyet s addig nem távozott, míg *Thonvéde* és társai vissza nem vonták követeléseiket és el nem távoztak a Burgból. A mai nyolcadik dragonos-ezred ősei voltak a *Dampierre-kurasszirok*, és az ezred még ma is előjogokat élvez. Ez a triptichon harmadik része.

A trónörökös és felesége mielőtt *Brióniba* utaztak, megtekintették az említett művészeknél a festményeket. Bécsben az a hír terjedt el, hogy *Eichhorn festménye miatt felszólalás lesz a parlamentben*, mert a tendenciózus és a történelmi tényekkel ellenkező felfogásával bántó a protestánsokra.

— Ki képviseli a királyt a londoni koronázáson? *Londonból* jelentik: Itt annak a híre terjedt el, hogy *Ferenc József* királyt *V. György* angol király koronázási ünnepélyén nem *Ferenc Ferdinánd* trónörökös helyettesíti, hanem *Ferenc Károly József* főherceget bizza meg képviselével. A főherceg a koronázás után néhány napig inkognitóban Londonban marad és megtekinti annak nevezetességeit.

— *Uj titkos tanácsos*. *Budapestről* jelentik: A király *Vavrik Bélát*, a Kuria másodelnökét a király titkos tanácsossá nevezte ki.

— *Beszélgetés az új csanádi püspökkel*. A csanádi püspökség a legnagyobb egyházkerületek egyike Magyarországon. Hatáskörébe tartozik az egész Délvidék, nagy fejlődésnek indult városok: *Temesvár, Szeged, Arad*, stb., mind a püspökség egyházi főügyelete alatt állanak. Ennek a kerületnek kerül az élére *Glattfelder Gyula dr.*, akiről egyházi körökben azt beszéltek, hogy *Prohászka Ottokár dr.* püspök méltó utóda lesz. *Glattfelder Gyula* ma nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

— *Igazán furcsának találom*, — mondotta, — *hogy én, aki eddig csak szűk körben teljesítettem hivatásomat, most egy hatalmas egyházi kerület élére álljak. Eddig minden utmutatás nélkül, a magam belátása szerint cselekedtem, most már politikai célok, magasabb utasítások irányítanak majd minden munkámban. Pedig nagyon sok tervem van. Mindenekelőtt elődöm munkáit fogom befejezni. Az ő szociális intézményeit én is fölkarolom. Temesvár most lázban van, Szeged is versenyzik vele, egyetemet, műgyetemet akarnak. Amint értesültem a vidék középpontja Temesvár. Én magam is, — a székhelyem úgy is ott van, — ezt a várost akarnám fejleszteni. Nagy katolikus központnak szántam, ahonnan az egész Délmagyarország katolikus hiveit kormányozni lehet. Magától értetődik, hogy első dolgom lesz hatalmas székesegyházat építeni, azután majd az ottani viszonyokhoz alkalmazom terveimet.*

Még csak egyet akarok mondani. Én gyöngének érzem magam arra a nagy föladatra, amelyet életcéloomul tűztem ki. *Az lesza nagy püspök, aki a szekularizáció kérdését*, ezt az oly sokat bolygatott föladatot megoldja. A töke célja, hogy a köz javára szolgáljon. A holt töke nemcsak előrenem visz, hanem kerékkötő is. Forgóvá kell tenni a papok birtokait, a köznek adni, ami a köz. Az a legnemesebb hivatás, hogy minél több embert tegyünk boldoggá...

— *A Muraközy-alapítványi helyek*. A honvédelmi miniszter leiratot intézett a vármegye törvényhatóságához, amelyben értesítette a vármegyét, hogy a két *Muraközy-alapítványi* hely, amelyeket a vármegye tart fenn a soproni honvédfőreáliskolában, illetve a *Ludovika-akadémián*, megüresedett s felhívja a megyét, hogy azok betöltéséről intézkedjék.

— *Lukács László hazatérése*. *Budapestről* jelentik: *Lukács László* pénzügyminiszter, aki a bankjavaslat letárgyalása után üdülés céljából Budapestre utazott, holnap visszaérkezik Budapestre.

— *Orth János holtánnyilváníttása*. *Bécsből* jelentik: *Bachrach Adolf dr.* ismert bécsi ügyvéd, *József Ferdinánd* főherceg képviseelője, ma beadványt intézett a főudvarmesterei hivatalhoz *Orth János*, recte *János Szalvátor* főherceg holtánnyilváníttása iránt.

A beadványban az ügyvéd foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek a főherceg életbenlétéről szólnak ez ezek alaptalanságát igyekeznek kimutatni. Azt bizonyítja, hogy a legutolsó hír, mely *János Salvátorról* érkezett 1890. június 12-éről van keltező, amely napon a főherceg a *Szent Margit* hajóval a tengerre szállt, azóta pedig semmiféle autentikus híradás nem jött róla. Hosszan fejtegeti, hogy a főhercegnek semmi oka nicsen elrejtőzni, ellenkezőleg utolsó levelei is azt mutatják, hogy szándéka volt visszatérni hazájába. Az ügyvéd bebizonyítani igyekszik, hogy a *Szent Margit* hajó elsüllyedt.

— *Magyar képviselők a római kiállításon*. *Budapestről* jelentik. A husvétüi nagyhéten a magyar képviselőház tagjai *Berzeviczy Albert* elnök vezetésével mellett kirándulnak Rómába. Ma már meg is állapították a kirándulás programját.

A képviselők kétféle irányban mehetnek Rómába; vagy szárazföldön, luxus-vonaton, hálókocsival. Indulás ápr. 10-én hétfőn reggel 7 óra 55 perckor. Megérkezés Rómába 11-én d. u. 2 óra 36 perckor. Ezen az utvonalon a díj 500 korona. Eddig a következők jelentkeztek a kirándulásra: *Berzeviczy Albert* és neje, *Angyal József*, *Nyegre László*, *Zákó Milán*, *Kenedi Géza* és neje, *Nagy Ferenc* és neje, *Pekár Gyula* és neje, *Beóthy Zsolt*, *Heinrich Antal* és neje, *Polonyi Géza*, *Dániel Gábor* és fia, *Telegdi József*, *Lévay Lajos báró*, *Madarassy-Beck Gyula báró*, *Szivák Imre* és neje.

— *Árpádkori sírlelet Gödöllő határában*. *Kaffka László* nyugalmazott államtitkár gödöllői szőlőhegyén — budapesti jelentés szerint — egy 970 év körüli időből, tehát a honfoglalás korából való vitéz lovon ülő csontvázát a vele együtt eltemetett lovának maradványait, továbbá arany és ezüst ékszereit és ezüst fogantyus kardját találták meg szőlőmunkások földforgatás közben. A lovat és a rajta ülő ember függőleges helyzetben találták és ez megfelel az Árpádkori temetkezési módnak. Értékes a lelet mert a csontok és a többi reliviák is teljesen épek. *Kaffka államtitkár* értesítette a Nemzeti Múzeumot a leletekről és *Supka Géza dr.* a múzeum megbízásából már Budapestre szállította a leletet. Egy újságíró előtt *Supka dr.* így nyilatkozott: A lelet minden valószínűség szerint 970 körüli időből való, tehát a honfoglalás idejéből. Lehet, hogy vezérszerepet vitt vitéz csontváza, lehet azonban, hogy a szlávok ellen előre tolt őrszem volt. Mind a kettő azonban egyelőre még csak hipotézis. Határozott véleményt természetesen most még nem lehet mondani, mindent sorra meg fogunk vizsgálni, a koponyát már egy külön szakértőnek ki is adjuk.

— *Kossuth-ünnepély*. Fölhívás a *Kossuth-asztaltársaság* tagjaihoz. Tagtársak! Hétfőn e hó 20. *Kossuth Lajos* halálának évfordulóján tartjuk a „Magyar Király” vendéglőben XXVI-ik ünnepélyes közgyűlésünket este 8 órakor. Sorrend: Megnyitó: tartja *Nagy Kálmán* elnök. Odaírta, szavalja *Végh István*. *Kossuth* serleg avatás: *Priegl István dr.* Ünnepi beszéd: tartja *Momák Döme dr. II. Évi* jelentés: Számvizsgálati jelentés és felmentvények megadása. Jótékony cálókra elosztái javast. Tisztujtás. Zárbeszéd: tartja *Tumó Lajos*.

— *Fáber Oszkár Aradon*. A szabadgondolat egyik legkiválóbb apostola *Fáber Oszkár*, kinek neve néhány éve egyike lett a legismertebbeknek Magyarországon, e hó 19-én, vasárnap ismét Aradra jön s délután 4 órakor a városháza nagytermében „Történelmi hazugságok” cím alatt szabadelőadást tart.

— **Megszökött Világossy József dr.** Fővárosi tudósítónk egy nagystilű szélhámos szökéséről ad hírt. Emlékeztet, hogy egy évvel ezelőtt letartóztatta a budapesti rendőrség Világossy József dr. ismert budapesti ügyvédet, akinek neve az aradmegyei kerülősi birtok parcellázása révén is hirhetté vált. A gazdag ember hírében állott ügyvédet azért tartóztatták le akkor, mert az esztergomi káptalan kárára, amelynek ügyésze volt, több százezer koronás sikkasztást követett el. E hó 24-re, keddre volt kitűzve Világossy bűnpörének főtárgyalása. A tárgyalást azonban nem fogják megtartani, mert mint ma kiderült, Világossy, akit az elmúlt hetekben 50.000 korona kaució ellenében helyeztek szabadlábra, nincsen Budapesten. A sikkasztó Amerikába szökött.

— **A szabadgondolkodók iskolájának megnyitása.** A szabadgondolkodók egyesülete célul tűzte ki magának ezt a nagy feladatot, programjába vette, hogy belevonja Arad progresszív elemeit az egész földön megindult modern kulturharcba. Pénteken este a kereskedelmi alkalmazottak egyesületében volt a szabadiskola első előadása. **Sárkány Ferenc dr.** vállalkozott ennek megtartására. Tárgyát a természettudomány köréből merítette. Mindenki által megérthető, nagyszerű előadásában a **Kant-Laplace** elméletet fejtegette. Körülményesen magyarázta meg a különböző nagy változásokat és átalakulásokat az ősvilágűrben. Nagyszerű példával illusztrálta a gyűrűzés elméletét, a centripetális és centrifugális erő határait. Részletesen foglalkozott a föld keletkezésével és téglát-téglára rakva építette fel előadásának épületét. Az első szerves, vagy élő lény keletkezéséig terjeszkedett ki, a sejtig. A természet zsufolásig töltötte meg a tanulni vágyó és lelkesült hallgatóság. — A következő előadás magával az emberrel, ennek származásával és fejlődésével fog foglalkozni, melyet **Cserghő Zoltán** fog tartani. Azután **Kele Gyula dr.** az emberi fejlődés produktumáról, a társadalomról fog előadni. Ezek az előadások kiterjeszkednek az összes szakszervezetekre, úgy, hogy körülbelül 4 hét alatt mintegy 12 előadást fog tartani a szabadgondolkodók egyesülete. Az előadók a következők lesznek: **Sárkány Ferenc dr., Szabó Frigyes dr., Cserghő Zoltán, Kele Gyula dr., Iritz Géza dr., Fuchs Albert dr., Lebovics Aladár és Deák József.** A 12 előadás megtartása után a szabadiskola első kurzusa bezárul, melynek célja csupán az, hogy megállapodott és tiszta természettudományi és történelmi materializmuson alapuló világnézetet alkot a hallgatókban.

— **Harc egy magyar tolstojánus körül.** Nagyváradról jelentik: Bihar-Torda községben él egy gazdag földműves **Gentlich József**, aki fanatikus híve Tolstojnak. Együtt dolgozik béreseivel, s megosztva velük jövedelmét is. Családjával többször összekocant, s elmeógyógyintézetbe akarták internálni. A család kérésére néhány nap előtt megjelentek a földművesnél a nagyváradi mentők, hogy beszállítsák őt a kórházba, de a falu népének fenyegető magatartása folytán ez nem sikerült. Ma aztán lovas esendőrök kíséretében jelentek meg ismét, de a lakosság felfegyverkezve fogadta őket. A vérontás elkerülése végett a mentők ismét üres kézzel tértek vissza Nagyváradra.

— **A beteg család részére a következő folytatólágos adományok** folytak be kiadóhivatalunkba: Józsviv ismeretlen 5 korona, Winkler József 1 korona, Farkas Vilma (polg. isk. tanárnő) 5 korona. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Egyetemi tanár, főmérnök és ügyvéd verekedése.** Kinos botrány játszódott le ma délután két óra tájban a budapesti törvényszék palotája előtt, **Virág Gyula dr.** ügyvéd diszkrét házassági ügyet tárgyalt a törvényszéken. **Hoor-tempis Mór** műegyetemi tanár felesége elleni válókereseténél szerepelt, mint az asszony ügyvédje. A perben koronatanuként szerepelt **Steller Antal** villamostársasági főmérnök. Amikor az ügyvéd a tárgyalás befejezése után a törvényszéki palota kapuján kilépett, Steller főmérnök hirtelen rátámadt és botjával ütlegelni kezdte. Az ügyvéd eleinte védekezett az ütések ellen, majd ő vette át a támadó szerepét és a főmérnököt saját botjával úgy elpáholta, hogy a mentők kötötték be sebeit. Ezzel azonban a botrány nem ért véget. Most már az egyetemi tanár is beleavatkozott a dologba és a kocsisa, meg a mérnök kocsisa segítségével ismét ütlegelni kezdték az ügyvédet, az akkora összecsdült nép azonban hamarosan szétválasztotta a verekedőket. **Virág Gyula dr.** rögtön a rendőrségre ment és támadóit feljelentette testi sértés és nyilvános botrány okozása miatt.

— **Rossz kedv és a rossz székelés rendszerint együtt jár.** Senki sem lehet vidám a teltségnek és tulterheltségnek érzetével, de bámulatosan javul az ember hangulata, ha a természetes **Ferencz József**-keserűviz használata által szabályozta a szék működést. Egyszerre más szemmel nézi a világot, szabadnak és tisztáfejűnek érzi magát, a lehangoltság érzete teljesen eltűnik. A valódi „Ferencz József“-viz használata csodás eredménnyel jár. A gyógyszerészek és fűszerkereskedők árúsítják. 24—XIII

— **Verekedés a bosnyák tartománygyűlésen.** Szerajevóból jelentik: Az az ellenségeskedés, amely a bosnyák tartománygyűlés tagjai között dul és amely eddig az eredményes munkálkodást lehetetlenné tette, ma délelőtt véres botrányra fajult. A mai ülésen a belügyi költségvetést tárgyalták és már éppen szavazásra került a sor, mikor a horvátok és a szerbek hevesen összetűztek. **Gyurkovecky Jurkó** horvát képviselő azt a megjegyzést tette, hogy a szerbek úgy támadják a többséget, mint a kutyák. Erre néhány szerb képviselő felugrott helyéről és neki akartak támadni. **Gyurkoveckynek**, a horvát és mohamedán képviselők azonban megakadályozták őket szándékukban. Oriási lárnaszitkolódzás tört ki erre a gyűlésben. A szerbek felkapták a képviselői padokon levő mappákat és azokat dobálták a horvátok felé. Az inzultusra a horvátok hasonlóan feleltek és összevissza repültek a teremben a nehéz mappák, amelyek több képviselőt megsebesítettek. Így **Cacic** és **Todorovics** képviselőket arcukon sebesítették meg a mappák oly súlyosan, hogy az orvosoknak kellett seruléseiket bekötözni. A teremben az incidens következtében olyan izgalom uralkodott, hogy az elnöknek az ülést félbe kellett szakítania.

— **Kiraboltak egy haldoklót.** Nagyváradról jelentik: A Zöldfa-utcai **Sibertstein**-féle palinkamérésben tegnap délelőtt egyszer csak a szívéhez kapott egy ember, **Kovács Márton** napszámos. Egy jajszó nélkül összeesett. A palinkázók között ott ácsorgott a boltban **Orbán Lajos** favágó. **Orbán** nagy részvélet mutatva najolt az összeesett ember fölé s úgy tett mintha a baját tudakolná. Közben azonban kincsente az ájult ember zsebéből a pénztárcát.

— **Majd megyek a mentőkért!** — mondta és ki akart sietni a boltból. De **Tóth Imre** napszámos észrevette a rablást és visszakövetelte **Kovács Márton** pénztárcáját, **Orbán Lajos** egy ütéssel válaszolt. Ugy vagta fejbe **Tóth Imrét**, hogy az véres fővel rogyott össze. Ebben a végző pillanatban rendőr jött, aki megakadályozta a további verekedést és **Orbán Lajost** a rendőrségre vitte. **Orbán** letartóztatták.

— **Az Arad-ségai munkas-telep** folyó hó 19-én, azaz vasárnap a rendes helyen építés ügyben értekezletet tart délután két órakor.

— **A Tatra rejtett kincsei.** Két krakkói tudós tanár a Tátrában rejtett kincseket fedezett fel. A galíciai lejtőn, a koszielickai völgyben meglepő mennyiségű szurokércet találtak, amelyből technikai művelettel az egyik legdrágább kincset, a sugárzó rádiumot állítják elő. Ennek a kincsnek az értéke a gyémántok értékével vetekszik, sőt felülhaladja azt s eddig egyedül Csehországban bányászták. A tátrai kincsek felfedezésének szenzációja minket magyarokat is érdekel, ugyanis a krakkói tudósok a magyar Tátrában is találtak rádiumércet, amelynek kiaknázása végett a krakkói egyetem a magyar kormányt is föl hívja. A rádiumot **Morozenitz Zsigmond dr.** és **Rosen János dr.** krakkói egyetemi tanárok fedezték fel a Tatra nagyszerű őskincseit. **Morozenitz dr.**, aki ásványtani tanár a krakkói egyetemen, ezeket mondotta fölfedezésük felől:

— **A hir igaz.** Zakopane környékén a magas Tátrában rádium telepekre bukkantunk. De nemcsak a galíciai hegyek közt, hanem magyar területen is, körülbelül három kilométernyire a mi határunktól a magyar Tatra felé. A rádium-erek épp oly dusaknak látszanak, mint a csehországi **Johanngeorgstadt**-ban. Kutatásainkat még nem fejeztük be. A krakkói egyetem nagyobb apparatussal aknázza ki most a területet, ahol meretetlen kincsek heverhetnek a föld mélyében. Fel fogja szólítani az egyetem a magyar kormányt, hogy a Tátrában kezdje meg a kutatásokat. Reméljük, hogy a magyar kormány épp úgy értékeli a tudományos vizsgáloást, mint az osztrak kormány és haladéktalanul elrendeli a kutatást, amelynek nagy apparatussal kell történnie.

A kassarmási földgáz után a tátrai rádium felbecsületetlen kincsekkel gazdagítják országunkat. Most már a Magyar Földtani Intezetre haramlik a további kutatások jelentős feladata.

— **Felismert holttest.** Megírjuk, hogy a gáji határban, az **Élővíz** csatorna menten egy férfihullát találtak, de személyazonosságát megállapítani nem lehetett. Ma megjelent a rendőrségen **Kovács János** és jelentette, hogy férje, **Kovács János** 56 éves cukorka-készítő, aki elmebeteg és többször kijelentette öngyilkossági szándékát, március 14-én este elhunyt **Illés-utca 17.** számú lakasáról és oda nem tért vissza. A személyleírás szerint valószínűnek tetszett, hogy az **Élővíz**-csatorna mellett talált hullát azonos lesz az eltűnttel. **Kovács** név kivitték az alsó temető halottas házába és ott felismerte ferjét, aki valószínűleg örütségi rohamában feküdt bele a csatorna jégvidék vizébe és onnan a partra mászva megfagyott. A felismerés után a rendőrség megadta az engedélyt a temetésre.

— **A mézárosok jégszükséglete.** A mult esztendőben a tanács hároméves szerződést kötött azokkal a mézárosokkal, akik a natóság jéggyárban ohajtották jégszükségletüket fedezni. Ez évben, a természetes jégbőség következtében, a tanács a jéggyár üzembe helyezését attól tette függővé vajon elég fogyasztoja akad-e a napi termelésnek? Ki is bocsátotta a felhívást, de a beérkezett ajánlatokból az látszik, hogy nem fizetődnek ki az üzembhelyezés. A nagy fogyasztók — kávéosok mézárosok — e ideig számitáson kívül maradtak, mert még a tél folyamán azt kérték a tanácstól, hogy bontsák fel a szerződésüket, mert ők az olcsóbb, természetes jeget akarják használni. Ma tartott ülésében a tanács úgy döntött, hogy ragaszkodik a szerződéshez és kötelezi a mézárosokat a városi jéggyár termelésének átvételére.

— **Discretió mellett azonnal és olcsón** készit mindennemű irasmunkát és sokszorosítás. **Ziffer Sandor** írógépvállalata **Forray-utca, gy. Hunyady-palota.** 683

— **Automobilos cigányok.** Szalad felettünk az idő motoros erővel és gyorsasággal és viszát bennünket változott viszonyok keretei közé. Akik még nem ámultak el a felhőkarcolók emeletszámainak hallatára, nem bámulták a dreagnoughtok óriási arányait, nem fogta el ideges remegés a szívüket az aeroplánok szárnyalása láttára, azok álljanak meg a parlaki országuton és bámuljanak kerekre nyitott szemmel egy porfelhőbe burkolt automobil után, — melynek puha bőrülésein kócos fekete haju cigányurdok bujnak össze és visitanak versenyt a széllel. Az történt ugyanis, mint *Nagykanizsáról* jelentik, — hogy *Perlak községben, a Muraközben sátoros teknőkészítő cigányok megvették az ottani kántortanító automobilját 660 koronáért.* Így válik külön az ember technikai műveltsége, melyet civilizációja tett nagygyá és fejlesztett ki — azoktól a társadalmi conventióktól, melyek nevelő dajkái voltak. A sátoros cigány nem adja oda levegős othonát a kőházak tüdőrontó légköréért és kényelméért, nem cseréli fel ezüstgombos kék mundérját és ragyogós nadrágját a civilizáció kaputájával, nem adja oda laza erkölcsi viszonyait a társadalmi conventiók szentesített családi életéért, nem adja fel vére diktálta rabló és gyilkos hajlamait a munka robotjáért: — és mégis 660 koronát ad egy automobilért.

— **Diadal.** „A t. közönség figyelmét felhívjuk, hogy mostan a husvéti ünnepekre a báró Nopcsa Elekne ujaradi sörgyára egy egészen elsőrendű, minden más sört felülmúló, legjobb malatából készült sört bocsájt forgalomba, mely nem csak egészséges és jó ital, hanem betegeknek, kik elgyengülésbe szenvednek határozottan kitünő hatással fog lenni. Ezen sör „Diadal Bikasör“ név alatt lesz kapható és pedig: Boros Fény tér 23. sz. valamint Budapest IX., Tóth Kálmán-utca 8. sz. alatt levő sörfőraktárainkban és több más üzletekben is. Aki tehát jó italt akar inni kérje ezen sört, mert ilyent még nem ivott.“ 1134

— **Birtokcsere.** Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltások történtek: Lovas András eladja az aradi Miklós-utca 64. sz. házat 3000 koronáért Pakurár Szávánénak. — Szárin Gyika eladja az aradi Templom-utcai 36. sz. házat 3000 koronáért Szávin Szvetozárnak. — Hlavicza Rezső és neje eladják az aradi Nagy Sándor-utcai 7. sz. házat 6000 koronáért Majer András és Kovács Gusztávnénak. — Virágos Mihály eladja a Juhász-utca 14. sz. házat 3600 koronáért Gyenes Mihály és nejének. — Hetzer József és neje eladják az aradi Templom-utcai 3/a. sz. házat 11500 koronáért Gärtner Mórnénak. — Tulak Arsza és neje eladják az aradi György-utcai 18. sz. házat 2500 koronáért Lovas András és nejének. — Stern Abrahámné eladja az aradi Knezich Károly-utcai 1/c. sz. házat 13000 koronáért Schöner Ferencnének. — Jakobovics Mór és neje eladják az aradi Mikes Kelemen-utcai 40. sz. házat 9000 koronáért Ritter Hermannak. — Nagy Sándor eladja az aradi Illés-utcai 65 és 66. sz. házakat 10000 koronáért Schoberger Jakab és nejének.

— **Rendőri hírek.** *Sallai Verona* 17 esztendő, Weisz Albert kereskedelmi utazónál szolgáló szobaleány ma este szódaoldatot ivott. Súlyos belső sérüléssel szállították kórházba. Reménytelenül szeretett. — A *Radnai-ut* sarkán két eddig ismeretlen nevű részeg kocsis belékötött *Puzsár Imre* kötelesemesterbe és ostorokkal, sörös palackokkal súlyosan megsebesítették. Kórházba vitték a sebesültet. A kocsisokat a rendőrség keresi.

— **Sikertelen öngyilkossági kísérlet.** A városligeti lövölde mögött öngyilkossá akart válni *Szathmáry László* 21 éves vasuti munkás, aki revolverből magára lőtt. A fegyverzörejre a lövöldéből kifutottak és a fiatalembert eszméletlen állapotban találták a földön fekvő. A rendőrséget értesítették az öngyilkosságról és *Prohászka László dr.* rendőrorvos megállapította, hogy az öngyilkosjelöltnek egyéb baja nincs, minthogy megijedt a lövéstől. Sebesülésnek nyomasmem volt. Egy kis konyaktól magához tért az életunt és megígérte, hogy nem ismétli meg többé az öngyilkosságot.

— **Németh Jánosné** divattermében Deák Ferenc-utca 30. készülnek a legtökéletesebb kivitelű angol és francia toilettek. A tavaszi divatújdonosságok megérkeztek, melyeknek megtekintését és az előkelő hölgyek szives pártfogását kéri, Németh Jánosné. 868

— **Legújabb női bőr és selyemtáskák oldal, szivar és pénztárcák, hajdiszkek, sétatobok, illatszerek megérkeztek és olcsó árban lesznek eladva** Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon 506. 228

— **Kertészollók, kertészkekések, oltókések és konyhakések** dus választékban ugyszintén görkorsolyák mérsékelt áron kaphatók, *Náder J. késművesnél Andrassy-tér, (Minorita palota.)* 491

— **Tudja ön már, hogy mi a lysoform?** Tökéletes fertőtlenítő szer, különösen nőknek alkalmas a mindenapi intim toiette. Orvosok legmelegebben ajánlják a lysoformot, mely minden gyógyszerárban és drogeriában kapható üvegenként 80 fillér árban. 6962

— **Ha komolyan gondoskodni akar fogai egészségéről és szája állandó tisztaságáról, úgy a Sanitol-nevű orvosi száj- és fogapoló szereket használja.** 1005.

— **A hölgyközönség szives figyelmébe.** Nagyszágos Asszonyom! Mielőtt tavaszi ruhaszükségletét beszerezné, sziveskedjék *Varga Kálmán* női szabó Atzél Péter-utca 2. sz. műtermében a legújabb tavaszi szövetraktárt megtekinteni, amelyet külföldön személyesen válogattam össze, minden szövetből csak egy oltözék készítették, egyben értesitem a nagyra-becsült megrendelőimet, hogy mint azelőtt, ma is elvállalok hozzávalók nélkül is ruhákat a legizlésebb kivitelben. A szövet jóságáról és ruha jó állásáról kezeséget vállalok. Külföldi ruhamodell-kiállításról hazaérkeztem e hó 1-én, műtermem személyes vezetését ismét átvettem. Mély tisztelettel *Varga Kálmán.* 892

— **Óriási feltűnést fognak kelteni az ideikorzon a hozzám most érkezett legfinomabb minőségű szines bőrökből készült tavaszi és nyári női és férfi divatcipők,** mik legnagyobb gonddal készülnek legolcsóbban. Javításokat elfogadok. Nagy raktár cipőkrémekben és legjobb gummisarkokban. Szives pártfogást kér *Zimmerman János* orthopéd és speciális mintacipész Arad, Deák Ferenc-utca 10. 1077

— **Legújabb női bőrtáskák, oldal, szivar és pénztárcák** nagyobb és kisebbszerű uti bőröndök és mindennemű sport cikkek olcsó árban lesznek árusítva *Kramarovits József* bőröndös üzletében, Szabadság-tér 3. Javításokat szakszerűen eszközölök. 1027

— **Szabó-féle** pármai ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcórt üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármai ibolyaszappan 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon *Voitek és Weisz, Hanzu* Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője *Szabó Béla* pipere-szappangyáros Miskolcon. 1081

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér *Voitek és Weisz*nál. 101

Nyilvánosan inzultált rendőrkapitány.

— **Kávéházi botrány.** —

Távirati tudósítás.

Eger, március 18.

Az éjjel kinos botrány történt *Egerben* a Kaszinó-kávéházban akkor, amidőn véget ért a szép nemzeti ünnep a Kaszinó-egyesület nagytermében. A nagyszámú közönség éppen szaladozott és sokan lementek a kávéházi helyiségbe, ahol barátságos poharazáshoz vagy kávézáshoz ültek.

A kávéház tömve volt, amikor egy magáról megfélemedezett városi képviselő, földmivesember oly súlyos szavakkal inzultálta *Tóth Sándor* rendőrkapitány és *Kuczora Béla* rendőrségi tisztviselőt, hogy ez utóbbi az inzultusok miatt tettlegességgel vett magának elégtételt.

Persze nagy botrány volt. A képviselő is visszautótt, dulakodtak s a dolog vége az lett, hogy *Kuczora* véresre verve kilökte a kávéházból a városi képviselőt.

A megvert földmivesképviselőt *Nagy János*nak hívják, a cifrafertály küldte a város parlamentjébe. Tegnap este ő is ünnepelt és alaposan beszédett a jóból. Bent ült a Kaszinó Kávéházban, amikor megérkeztek oda *Tóth Sándor* alkaptány és *Kuczora Béla* rendőrségi tisztviselő több uri ember társaságában.

Leültek egy asztalhoz és *Nagy János* mindjárt megkezdte a sértegetéseket. Előbb általánoságban lefordta a városi tisztviselőket, aztán a rendőrséget. *Nagy János*nak a rendőrség iránti ellenszenvét azzal magyarázzák, hogy egyszer a fiát megbírságoták, mert éjjel az utcán garázdálkodott.

A sértő kifejezések egész özönét zudította *Tóth Sándor* alkaptányra. Gyalázta és a becsületsértő becsmerlések egész légióját röpitette feléje olyan hangosan, hogy az egész kávéház közönsége nagy gaudiummal ugrált fel helyéről. *Tóth Sándor* és *Kuczora* felállottak, hogy eltávozzanak a kávéházból. *Tóth Sándor* elismert, *Kuczora* Nagyhoz ment csitítani és csak annyit mondott *Nagy János*nak, hogy kár botrányt csinálnia.

— Hát maga kicsoda?

Kuczora bemutatkozott, mire *Nagy János* éktelen dühvel támadt rá, szidta és a becsületsértések özönével halmozta el. *Kuczorát* előnította a méreg, nekiment *Nagy János*nak, arculverte, úgy, hogy összeesett. Amint azonban fölkel, nekiment *Kuczorának*. Ez székre kapott, majd billiárddáköval és gyertyatartókkal ütötte *Nagy Jánost*, hogy annak fejét, arcát elöntötte a vér. Mindez oly rövid idő alatt történt, hogy mielőtt közbeléphettek volna, *Kuczora* már ki is lökte a véresre vert embert a kávéházból. *Nagy János* odakint kétségbeesett kiáltozással kért segítséget s aztán eltávozott.

Egyébként az ügynek a bíróság eltt lesz folytatása, mert *Tóth Sándor* alkaptány rágalmazás miatt följelentést tett *Nagy János* ellen. *Nagy János* ugyanis a becsületsértő kifejezéseken kívül olyasmit kiabált a kávéházban, hogy az alkaptány hamis bizonyítványt adott volna egy ügyükben.

Azoknak, akik a botrányról magánál az alkaptánynál érdeklődtek, az a következőket mondotta:

— Nem akartam a saját ügyemben föllépni s mikor hallottam, hogy személyemet gyalázza *Nagy János*, hogy indulatom el ne ragadjon és hogy a botrány, amelyet *Nagy*

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatása. — Természetes vasmentes savanyuvíz.

↳ Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

1896

János okozott, elüljön, bementem a szeparéba. Előzőleg megkértem Kuczora Bélát, menjen és csillapítsa a becsmerlő Nagy Jánost. Hogy mi történt köztük, én nem láttam, csak hallottam. Egyébként Nagy Jánost rágalmazás miatt föl-jelentem.

Dal a szende Lizettéről.

A „Babuska“ című operettben, amelyre most készül az aradi társulat, éneklí:

Diósy Nusi

I.

Volt egy kis masamódlány,
Egy friss masamódlány,
Egy karsu, sovány,
Szép hajú lány.
Bár párisi minden izében,
Nem hajlott a vágyak tűzében,
Szolid, szigorú kicsi volt,
Akár, akár az égen a hold.
Igy élt a szende Lizettke,
Csak lelke napsugaras,
Egy enniváló grizettke,
Ki szegény s az ágya vas!
És este elhagyva a céget,
Mert nem volt erkölése laza.
Ment, ment, soha hátra nem nézett,
Ment, ment, sietve haza!
Ment, ment, soha hátra nem nézett,
Ment, ment sietve haza.

II.

Jövedelme csekély volt
S mert szüzi kedély volt,
Kávét uzsondált
És nem vacsorált!
Mit ért, hogy erénye híres volt,
A gyomra, a gyomra üres volt,
Ruhája kopottas, szerény,
Nehéz, nehéz kenyér az erény!
Igy él a szende Lizettke,
Nem lumpol, nem kabaréz,
Egy enniváló grizettke,
De most már az ágya réz!
Az utcákon meg gyalog jár,
De most már ritkán egyedül.
A sarkon egy ur, ki ott vár,
Csak úgy melléje kerül!
A sarkon egy ur, ki ott vár,
Csak úgy melléje kerül.

III.

S szól egy másik uracska:
Nézd leány, te csacska,
Oly szép a világ,
Ne légy bunta hát.
Mert szép a szegényes középszer,
De szebb az autó meg az ékszer.
Csak egyetlen egyet kacsints,
Kacsints, kacsints s öledben a kincs!
S kacsint a szende Lizettke
Kacéran és okosan.
Nagy dáma és nem grizettke
S paliszander ágya van
Nagyon finom és gracióz ő,
Száz férfi forogja körül,
Hiszi mind, hogy ő a győző
S tény, hogy mind sorra kerül!
Hiszi mind hogy ő a győző
S tény, hogy mind sorra kerül.

Uj könyvek.

A „Modern Könyvtár“ 29—30-ik kötete bi zonnal feltűnést fog kelteni és bizonyára épenugy általános szóbeszéd tárgyát fogja képezni minálunk is, mint Németországban, mióta ott a könyv néhány héttel azelőtt megjelent. Ez a kötet ugyanis Karint Michaelisnek, az ismert dán írónak híressé vál-regényét adja magyar nyelven: „A veszedelmes életkór“-t. A regény, amint a szerző nevezi: „Egy negy enéves asszony napja.“ A regény maga egy szerelmi történet. De voltaképen nem is a magva a regénynek ez a szerelmi történet, hanem csak egy keret, amelyben az író negyven év körüli asszony nemi és ezzel szorosan összefüggő lelki problémáját taglalja. A negyvenéves asszony elsőrendű érde-kességű, szinte izgató és merőben új problémáját, Karin Michaelis dobta ki a forumra, s most ez a probléma a közérdeklődés középpontjába került s bizonyos, hogy sokáig ott is marad. A probléma megoldatlan még, de föl van vetve s most kezdődik és következik majd a megoldá ok hosszú sora. Sokan talán kissé túlmerésznek fogják találni a módot és azt a nyíltságot, ahogyan és amellyel az író negyven év körüli asszony legbensőbb lelki életét és lelki küzdelmét taglalja és boncolja a kiváló érde-kességű regényében, melynek egyik jellemzőbb mon-data i y hangzik: „Ha a férfiak tudnák, mi megy e korban bennünk végbe, miat neznük ki lelkileg, le-ünének bennünket, mint egy veszett ebet“, de az tagadhatatlan, hogy „A veszedelmes életkór“ a legősintébb asszonyírás, amelyet valaha irtak. Most hogy a regény magyar nyelven is megjelent, bizo-nyára egyike lesz az ideai szokatlanul gazdagnak mondható könyvpiac legkeresettebb újdonságainak. A regényt kitűnően, művészi nyelven fordította lel Szederkényi Anna, s ez megnöveli a regény magyar kiadásának értékét. A Könyvtár kötetei minden könyvesboltban kaphatók. Egy-egy kötet ára: 40 fillér.

A „Modern könyvtár“ 22-ik kötete igen értékes eredeti novella ciklus, melyet írónőjének, ismert és kiváló neve tesz fölülte értékessé. Ego-nak, a nép-szerű, kitűnő írónak, az írói kvalitásaival mindig lebilincselő és megvesztegető elbeszélőnek egy új novellaciklusa ez, címe: Kleinman Márta. A kis Kleinman leány története e: a szép novellaciklus, a kis Kleinman Márta gyerekkorának, leányéletének és házasságának története, gyönyörű egységbe fog-lalva. A néhol megkapó, néhol megható, gyönyörű leánytörténet, mindig lebilincsel és tele van szöve a női lelket, de különösen a leánylelket oly igazán ismerő írónak lelket analizáló, a legaprobabb finom-ságokat megéreztető leírásaival, amelyeket még vonzóbbá tesz titulusának művészies közvetlensége és valami eredeti bá,a.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Tenyészhikavásár. Az Aradmegyei Gaz-dasági Egyesület folyó hó 22-én Aradon, a honvéd huszár laktanya barak istállóiban ren-dezi X. tenyészbika vásárját, mely iránt a gazdaközönség körében igen élénk érdeklődés mutatkozik. A vásárra, melyet bárki díjtalanul tekinthet meg, a tenyésztők 122 drb. simentháli és berni, 2 drb. pinzgauai és 13 drb. magyar fajta bikát, összesen tehát 137 darab tenyész-bikát jelentettek be. A vásár megnyitását a rendezőség a jelzett napon reggel 8 órára tűzte ki.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

(Közzétett tudósítás.)

Budapest, március 18.

Amerika ¼-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv korlátolt, 10 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.]

Az árak 50 kilónként, számitva:

	Dél	2 órai
	szárlat	szárlat
Bors 1911. áprilisra	11.64	11.65
Bors 1911. májusra	11.40	11.39
Bors 1911. októberre	10.78	10.75
Rizs 1911. áprilisra	8.15	8.12
Rizs 1911. októberre	7.91	7.93
Pengő 1911. májusra	5.65	5.63
Ért. 1911. áprilisra	3.53	3.56

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Márc. 18. —

Magyar aranyárjádék 4%	111.40
Magyar koronaárjádék 4%	81.53
Magyar koronaárjádék 3 1/2%	81.25
Magy. földt. kőtvény 4%	92.00
Horvát-szlavon földt. kőtvény	84.00
Magyar nyeresémsorsorjegy kölcsön	273.00
Ungvári és szegedi sorjegy kölcsön	158.00
Oszt. járadék papírban	22.95
Oszt. járadék ezüstbe	16.10
Oszt. járadék aranyban	115.50
Oszt. koronaárjádék 4%	93.00
1880. évi oszt. államsorjegy	103.00
Oszt. magyar bankrészevény	10.30
Magyar hitelbank-részevény	158.50
Oszt. hitelintézet részvény	665.00
Oszt. magy.-államvasuti részvény	760.00
40 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi marka	11.1 1/2
London vista	240.00
Paris vista	94.97 1/2
30 márkás arany	37.00

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

**Kathreiner-féle
Kneipp -
malála kávé**

csak egyféle léte-zik, ellenben után-zata tömérdek. Miért is óvatosság! Csak eredeti csoma-got kérjünk és fo-gadjunk el a nével: **Kathreiner**

312-11.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1911. március hó 19-én:

Délután 3 és fél órakor mérsékelt helyarakkal:

A kis lord.

Érték 3 felvonásban. Irta: Burnett Hodgson. Fordította: Hájó Sándor. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Dorincourt	Keszler Ede	Dick	Vass Jenő
Mrs. Errol	Kápolnay J.	Havisham	Vározy Jenő
Errol Cedric	Minna	Vendrey V.	Zsáry Margit
Hobbs	Polgár S.	Mary	Bentóné

Közdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor rendez helyarakkal:

C. bérlet.

C, bérlet.

Cigányszerelem.

Regényes operette 3 felvonásban. I ták: Willner és Sa-dansy. Zenéjét szerzette: Lehar Ferenc. Fordította: Gá-bor Andor. Rendező Kulcsár Lajos.

SZEMÉLYEK:

Dragotin	Haltai Jenő	Zórika	Wlassák V.
Boleszku	Huszár K.	Jolán	Sz. Reményi E.
Bimitriau	Vass Jenő	Körösházy	Diósy Nusi
Józi cigány	Cseh Ferenc	Jucsa	Farkasé
Mósi	Polgár S.	Foresku tiszt	Harold E.
Mosú	Kulcsár L.	Liabic bojár	Masor F.

Közdete este 7 és fél órakor.

Új butorasztalos műhely!

Ertesitem Aradváros és vidéke közönségét, hogy **Tökölly-tér 5/a. sz.** alatt a mai kor igényeinek megfelelő **butorasztalos-műhelyt** nyitottam, hol minden e szakmába vágó munkát készítek. 914

Fattinger husrostos kutyalepénye.

A legjobb és legégszerűsége miatt minden kutyának.

Kapható Aradon az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnél”.

Polsterer H. Wr.-Neustadt 24

(Fattinger szabadalmazott husrostos kutyalepényének és háromfitájszerének gyára.)

Óvakodjunk utánszaktól. 6826

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, vasárnap 1911. március 19-én:

1. A repülőgép, mint mentőeszköz. Nagyszabású dráma. — 2. Ugyes reklám. Komikus. — 3. A kis kőtéltáncosnő. Bletkép. — 4. Tontillini, mint aviatikus. Kacagató. — 5. A romlás örvényében. Megható dráma. — 6. Pali nevenapja. Bohózat.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 3 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatár. — Buffet.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc 19-én, vasárnap

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. A kakas. Kacagató bohózat. — 2. Tengerész gyakorlatok. Látványosság. — 3. Karnevál Nizzában. Természet utáni felvétel. — 4. A csodaakrobaták. Szencs és Variété szám. — 5. Mória az udvarló. Vigjáték. — 6. Az erdő óriásai. Látványosság. — 7. Hatásos csel. Bohózat. — 8. Bandika vállalkozik. Vigjáték. — 9. A reichstadi herceg. Szencs dráma. — 10. A Sasfők életéből. Pathé nagyszerű kiállításában.

Előadások d. n. 3 órától kezdve.

Utolsó előadás este 10 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Csukráda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Különös gondot fordítok
**butorok és zongorák
fényezésére**

s annak belső szerkezetének kitisztítására.

NYILTTÉR.*

6869

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1911. március hó 18.

Keresünk:

Vidékre: 5 fűszer, rőtös és rövid, 3 vas és fűszer, 4 fűszer, vas és rövid és 6 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerttel bíró segédet. és több tanoncot.

Alánlunk:

1 gyakorlott könyvelőt és 2 több évi gyakorlattal bíró irodistanót, ill. gép és gyorsírónt, továbbá 5 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer, 2 rőtös és divat és 2 vegyes szakmabeli segédet és 1 tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató.

Jutányos árak

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Csernik János, butorasztalos.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom, hogy **orr-, torok-, gége- és fülbetegeknek** rendelék **délután 3-5-ig** Forray-utca 3. szám alatt.

Dr. Drechsler Henrik,

a budapesti Szent-János és Szent-Margit kórház v. szorvosa. 1104

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN EMÉSZTHETŐ

ARZENES VIZ
VÉRSEGGÉNYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

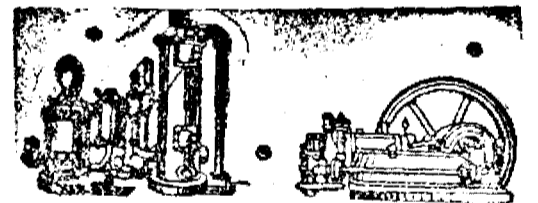
KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDŐSÉGEK

6904

Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

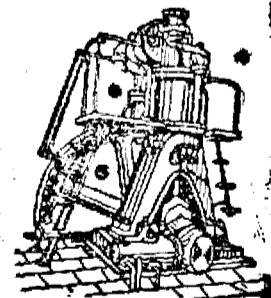
Városi raktár és iroda: **BUDAPEST, VI. Üteg-utca 19.**
Világhírű! Eredeti! „Benz”

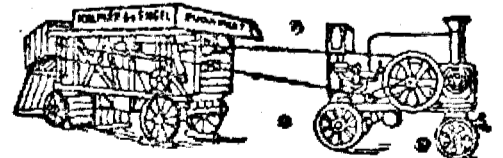
Szivógázmotor telep. — A jelenkor legelősebb fűsere. „Benz” nyersolaj motor.

DIESEL

RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. 6678
Ajánlja benzin-lokomobilos eséplőkészleteit, melyek bázulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező üzemeltetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy

Lovas Károly lakás- és ablak-

porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

888

HA

hull a haja

vagy

korpás a fejbőre

mint a legtokéletesebb és biztos hatású szert, egyedül a világhírű:::

Dr. William Patterson-

féle

American-Hair Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár: 311

Arad és vidéke részére

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2. sz.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stefanovits,
Budapest, Alag-utca 5. szám.

A magyar és német
pótjegyzék megjelent!
Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes
kölcsönkönyvtárába:

Lengyel Laura: Máb királyné. Lovik Károly: A préda, Krudy Gyula: A podoloni takácsné és a többiek. Lagerlöf Selma: Egy udvarház története, Caesar és Cleopatra, X: Az árva Mariska napjai, Szerelmhegyiné: A társalgás művészete, Doyle C.: Napoleon, Bródy Sándor: A medikus, Pekár Gy.: A szerecsenek összeesküvése, Bródy S.: Jegyzetek a szerelemtől, Borsszem Jankó naptára 1911. évre, Karin Michaélis: A veszedelmes életkor, Egó: Kleinmann Márta, Molnár Ferenc: Hétágu sip, Balázsházy P.: Forrongások, Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor: Rejtett zugok, Őszi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipőke, Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból, Heltai Jenő: Kis mesés-könyv. Jerusalem Else: A Szent Skarabáus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester.

Németben: Bennet Arnold: Das Gespant, Geijerstam Gusztáv: Das Haupt der Medusa, Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Reiners, Storch Arthur: Licht und Finsterniss; Die Geheimnisse des Praters, Mihaelis Karin: Das gefährliche Alter, Andoux M.: Marie Claire, Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K. Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Vor den grossen Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is megépő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy füzetenként 20 fill.

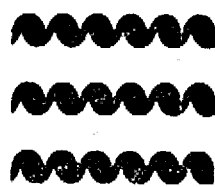
Legújabbak: Zerkovitz: Páris feől furcsa szelek fujnak... Lehár: Herceg kisasszony, Fall: Babuska, Syrenen, Farkas: Ninon levele, Hogy szerettem az elsőt. Fráter L.: Magam sem tudom én... Leéget egy árva kunyhó... Elhagyatva. Hogyha szeretsz... Pap Z.: Négy magyar dal... Dostal: Isteni éj. Kun M.: Dóra! Dóra! Hetényi: Három magyar dal... Pintér: Aranka keringő, Visszaemlékezés, Ilonka keringő. Fall: Édes öregem. Doy Frederick: Vidd, vidd! Sas Náci: Akáclobos kis falumból. Farkas: Üzenet. Fall: Die erste Tour. Kun: Uccu Sári. Fall: Die schöne Risetete. Eysler: A halhatatlan lump. Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten. Weiner: Csokolóztam. A hangli. Grósz: A pécskai cigánysoron. Vánkos nóta. Csillag nóta. Simkó: Ne kerüljön édes anyám, Mikor mentél.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSU,

könyv-, zenemű és papír-kereskedőse Aradon.

881

B

O

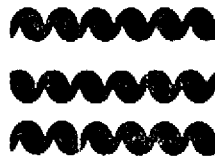
U

R

B

O

N

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladára

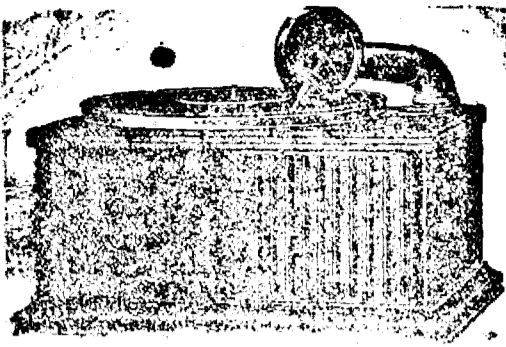
Szivarkahüvely
Verge szivarka-papír.

HUSSERL M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

„EUFON“

a legkisebb térfogatu és legolcsóbb töltés nélküli **BESZÉLŐGÉPEK** kizárólagos egyedárusítói **ARADON**

Rauch és Szathmári

üveg-és porcellánkereskedés
József főherceg-ut 9.

ahol kedvező fizetési feltételek mellett, úgy „EUFON“ mint **PATHE** rendszerű „EUFON“ beszélőgépek és hozzávaló művész' feléteü lemezek kaphatók. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

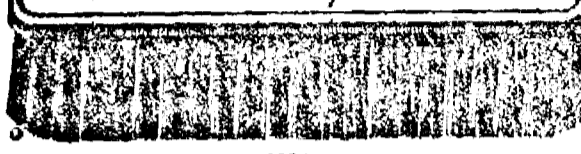
TANTÁL-LÁMPA
a legjobb fémszálas izzólámpa.

ÁRAMMEGTAKARÍTÁS kb. 60%
FEHÉR FÉNNYEL ÉG. RÁZKÓDÁSOKNAK ELLEN ÁLL. IGEN TARTÓS. MINDEN HELYZETBEN KIFOGÁS-TALANUL ÉG. NAGYOBB RENDELÉSEKNÉL NAGY S ENGEDMÉNY.

Megrendelhető: 8. 01

Magyar-Siemens-Schuckert-Művek-nél
Budapest, Lipót-körút 5.

Gyorsan pusztul a bőr sezt Ünbanja.
Ha Fernolendit NIGRIN-jét nem használja.

6835

5 szobás elegáns, részben modern, részben antik

Lakásberendezés

teljes felszerelés, szőnygek, csillárok és nippelkek együtt összesen vagy részletekben is azonnal eladó. Andrassy-tér 35, II. 12. Reggel 9-től este 6 ig megtekinthető.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patéka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedármóliának bizonyult közveszélyes, szeszűl és meghűlésekben.

Figyelemre méltó: Silány hamisítványok miatt bevitelkor óvatosan legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Doktor cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ár üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.-in egyaránt minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török lésegy gyógyszerertár, Budapest. Dr. Doktor gyógyszerertára az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 uca.

7173

EGÉSZSÉGES marad a gyomor,

4053

ha legelőképen az emésztés állandó, folytonos szabályosságára vigyázunk és el tudjuk kerülni a kellemetlen székrekedést. Van erre mód. Bevált és a legbiztosabb, f. valogatott és leghatásosabb gyógyfűvekből készített, etvágygerjesztő, emésztésrokkasztó és könnyű székélest okozó házi szert kell használni, a mely a rendellenes következtényeit, a taplalkozás b. b. áit, a hűlés és veszedelmes székrekedés és kisero körülményeit, így például gyomorfájdalmat, lefúvódást, túlságos savképződést és a fájdalmas görcsöket nemcsak csillapítja, hanem elűri. Ez **Rosa doktor gyomor balzsama Fragner B. gyógyszerertárból, Prágában.**

FIGYELMEZTETÉS! A csomag minden részben látható a törvényes védjegy.

Főraktár:
FRAGNER B. cs. és kir. udvari szállító
gyógyszerertára, P R A G A. Kleinselte 203.
Naponta postai szállítással. Neruda-utca sarkán.

Egész üveg 2 K., félüveg 1 K.
Postán a pénz előleges beküldése ellenében küld egy kis üveget, 1.50 K., 2.80 K. ellenében nagy üveget, 4 kor. 70 fill. ellenében két nagy üveget, 8 kor. ellenében négy nagy üveget, 23 korona. Ezen 14 nagy üveget küldük bérmentve az osztrák magyar monarchia minden állomására.

Raktárak Magyarország és Ausztria minden gyógyszerertárban.

Divattudósítás

447

Párisi tanulmányutamból hazatérve, értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb modeltrotteur és leány

kalapokkal

megérkeztem és annak me. tekintésére tisztelettel mindenkit meghívok. Mindennemű javítások elfogadtnak. Gyá. kalapok megrendelésre azonnal elkészíttetnek.

Maison Ritscher

Salacz utca I. II. emelet.

Eladó

nagyobb vas- és fűszerüzlet részére alkalmas boltiállvány és egyéb berendezések, továbbá ajánlok saját telepemen készült I. oszt. gyökerez és sima szőlőoltványt, bor és csemege fajokban.

HOLZEISEN JÓZSEF

vas- és fűszerkereskedő

M-PÉCSKA.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Tisztelettel érte-ítem a n. hölgyközönséget, hogy **Eötvös-utca 8. sz.** (volt Glück-ház) alatt egy

női ruha készitési divattermet, fehérnemű varrodával egybekötve nyitottam,

amelyet nővéremmel **Sterné-Glück Linával** együtt vezetünk. Készítünk teljes menyasszonyi kelengyét, legizlésebb kivitelben, a legjutányosabb árak mellett. Legújabb divat szerint készitünk angol és francia munkát.

A n. é. hölgyközönség pártfogását kérjük, tisztelettel

Ernstné-Glück Hermina és nővére

Fizető és tanuló leányok felvétetnek.

Igen t. megrendelőimet és a n. é. közönséget értesítem, hogy legújabb divatu

tavaszi angol és belföldi szöveim

megérkeztek, kérem azok szives megtékitését.

Elvállalok legdivatosabb öltönyöket legjutányosabb árakban.

További szives pártfogást kérékváló tisztelettel

Engel Bernát

uri szabó
Deák Ferencz-utca.

Telefon 275. sz. Ajánlja a legjobb minőségű építési anyagát

VAS ÉS TÁRSA

Arad, Boros Beni-tér 6. sz.

Köröbányai építő- és darabos mezt, valamint gipszet. Raktáron tart állandóan nagy mennyiségben horayolt és hódjar. u. cserepeket, sajtolt téglákat, nádlonatot, Beocsini-, Román- és portland-cementet és mindennemű cementáru, u. m. cementesöveket, cementlapokat, hutgyűrűket stb. dolgokat.

924

DÜHÖNG

a száj- és körömfájás keresztül-kasul az országban, ezerszámra pusztítja az amugy is megfogyott állományt és növeli a gazda gondját! A közönség pedig szenved és panaszkodik, mert kevés a hús, kevés a tej és ami van, az mérge-drága. És még rosszabb is lesz a helyzet, ha a gazdak nem gondoskodnak idő-j-korán az istállók fertőtlenítéséről, mert csakis alapos, megbízható fertőtlenítéssel lehet a vesz további elterjedését megakadályozni.

Az istállók fertőtlenítése a legegyszerűbb dolog a világon és felette olcsón keresztülvihető.

3 lilo nyers lysoformot oldjunk fel 100 liter lágy vízben és ezzel az oldattal mossuk le az istállók összes felszereléseit, tárgyait és alkatrészeit, ugyanilyen oldattal öblítsük le a tejesevényeket, akár fából, akár bádognál készülték azok, suroltasuk le a bódönöket, sajtos deszkákat, állványokat, asztrókat, stb. — Meszeltessük ki az istállókat sürgősen és használjunk a méztejhez 3% nyers lysoform-oldatot. Pamacsoltsuk az állatok száját 1% os lysoform-oldattal és kezeltsük a körömfasadékat 2% os oldattal.

A nyers-lysoform az összes létező fertőtlenítő-szerek között a legmegbízhatóbb igen kiadós, tehát olcsó; azonkívül nem mérgező s így a legegyszerűbb embernek is bátran kezébe adható. Végül igen fontos, hogy nincsen szaga s így a használatban sokkal kellemesebb, mint a förtelmes szagú betegségre emlékeztető carbol vagy creolin.

Nemcsak a fertőzött, hanem az egészséges istállók is fertőtleníttessenek, mert csakis így óvhatják meg istállójukat a betegség behurcolásától.

Aki egyszer kísérletet tett a nyers-lysoformmal, az állandóan fogja használni.

Kérdezze meg az állatorvost!!

6962

A nyers-lysoform árai:

2 1/2 kg-os kanna 6.— kor. 10 kg-os kanna 20.— kor.

4 1/2 " " " 10.— " " 25 " " 47.— " "

ingyen csomagolással, Budapestre szállítva, utánvétellel.

A lysoform és a nyers-lysoform kapható minden gyógytárban és drogériában az egész országban.

Állati célokra elégséges a nyers-lysoform is, emberi célokra a drágább, tiszta lysoform használandó.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.

FŐSZER-, CSERMEGE- ÉS ÁSVÁNYVIZEK KERESKEDÉSE.

Telefon 311 sz.

Telefon 311. sz.

A fekete

kutyához.

— Alapított 1882. —

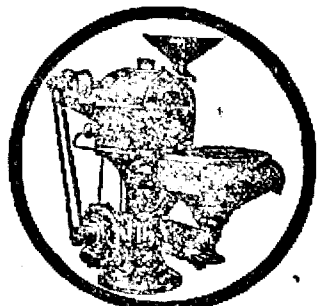
Färber Lajos, Arad

fűszer- és csemege-üzletében kapható:

Kizárólag ártalm., saját módszerem alapján,
óránként pörkölt

„Japán-kávé“

mely minőségre és zamatra minden más fajtát felülmul.

Szabadalmazott villany-
üzemi kávépörkölő.

A tavaszi időnyre ajánlok ólomzárólt lucerna és heremagvakat, fűmagot, továbbá MAUTHNER-féle konyhakertészeti és virágmagvakat, valamint valódi MAUTHNER-féle takarmányrépa-magvakat. :-

Gyors és pontos kiszolgálás!

MÜLLER J. ÉS FIA

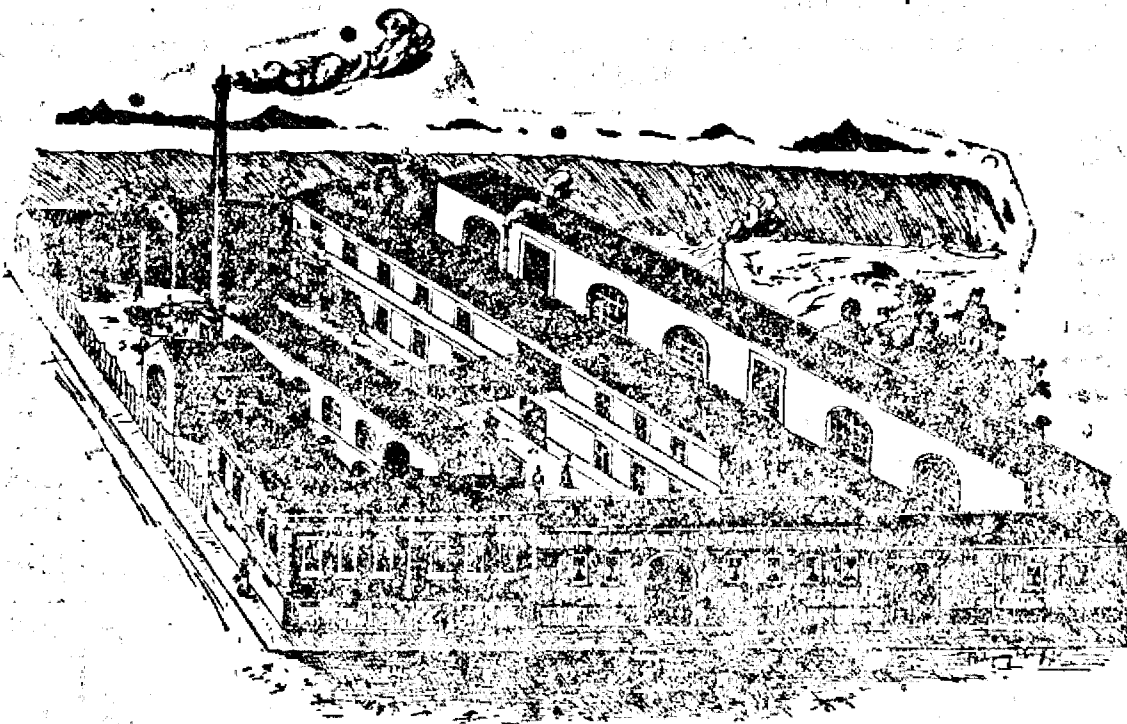
ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapított:
1858.

Telefon szám
459.

Mindennemű
férfi és
női fel-
öltőket
és
ruhákat
egészben fest,
vagy vegyileg
tisztít.

Ingeket, gallé-
rokat, kézelő-
ket, házi ruhát,
kelengyékstb.
hőfeheren
(minden maro-
szer kizárása-
val) mos és fé-
nyesen vasal.

Helybéli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ.
Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDANUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközölteknék.

Rendkívül olcsó árak!

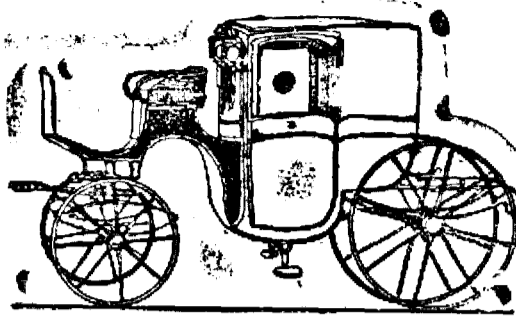
Rendkívül olcsó árak!

Knitzky Ignátz

Kocsigyártó

Aradon, József főherceg-ut II.

Május 1-től Varjassy J.-u., megyei
közkórházzal szemben, saját ház.

Átköltözés miatt ajánlja dusan felszerelt

kész kocsiraktárát

a t. vevőközönség figyelmébe, ahol a legszebb kocsik jutányos árért kaphatók. Elvállalja minden e szakba vágó új munkák készítését és javítását a legpontosabb kivitelben. 846

Ertesítés!

Van szerencsénk egy a helybéli, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tiszteltetéssel értesíteni, hogy Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket, fűrtűket és bármilyen fehérneműket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosó osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendeléimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Apró István és Társa
tulajdonosok. 449

Fischer Testvérek

sed-royszövet, kerítésfonat, szitaárak
és acélsodrony ágybetét készítő

Arad, József főherceg-ut 18. sz.

Gyártótelep:

Fossuth-utca 45. sz. Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 748

Alapították 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dús raktárban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 300 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
havonként 8 koronától felfelé.

— Zongora hangolások helyben és vidéken szak-képzett segédem által végzettetem. 62

Nyilvános kölcsönkönyvtárban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József
ARAD,

Deák Ferencz-utca 28. sz.

Telefon szám 25.

Bérbeadó üzlethelyiségek.

Nagyméltóságú gróf Hunyady Károly ur
(ezelőtt gróf Nádasdy) Szabadság-tér 20.
sz. házában a Forray-utca-ra nyíló

két tágas üzlethelyiség

azonnal kiadó.

Az egyik mézártszék céljainak különösen megfelelő. — Bővebb felvilágosítást nyújt
Bódy Bódog, házigondnok. 853

Eladó

10.000 darab somfanyél, 50 öl 110 ctmr
hosszu, 30—60 m/m. vastag, 20.000 darab
tölgyfarud, 2, 3, 4, 5 és 6 mtr hosszban
és 50 öl 120 m/m. vastag, 10.000 darab
lapát- és kapanyél, ugyszinte gátvédka-
rók, minden méret és mennyiségben.
Ugyancsak eladó 20 waggon réti széna,
10 waggon luczerna és lóhere.

Petrovits Sándor
fakereskedőnél Zám, (Hunyadmegye.)

Mentholin-crème

elismerett leghatásosabb szer, csusz, köszvény és neuralgiából eredő
fájdalmak ellen. Ára 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség, köhögés ellen használja a ki-
tűnő összetételű

== mell teát. ==

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felfrissítésére legalkalmasabb

a fenyőillat.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kitűnő zamatu tearumot készíthet házilag

a Rozsnyay-féle Rumessentiával.

— Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér. —

Kapható

Rozsnyay Mátvás

Országos raktárban

Arad, Szabadság-tér.

Garai Károly

réz- és vasbutor készítő

Aradon, Zoltán-utca 6.

Készítek vas és rézbutorokat, rug-
ágybetéteket, kocsik ülőseket, tűz-
mentes pénzszekrényeket és ezen
szakmába vágó fényezéseket és ja-
vitásokat elvállalok. 1067

Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek 418

adásvételét

ingyen közvetíti és
sörkölcsönöket
leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer

HAIRGENERATORRAL

megnedvesítjük.

— Nagy üveg ára 2 korona. —

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

8 üveget ingyen láda és csomagol-
ással bérmentve küld. 381

Hölgyközönség szíves fi-
gyelmébe ajánlom modern gépek-
kel felszerelt

Harisnyakötő émet

Elvállalok mindennemű férfi,
női és gyermek haris-
nyák szakszerű kötését, fejelését,
javítását a legjutányosabb áron.
Főelvem: Szolid és figyelmes
kiszolgálással igen t. megrende-
lőim igényeit a legjobban kielé-
gíteni. 1138

Kiváló tisztelettel

Ozv. Braun Ignáczné
harisnyakötője.

Arad, Weizer János-utca 15.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház)

Elvállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, ugymint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portál és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szol-
gálatnál 3951

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.
Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota.
581

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brilli-
áns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcsere-
ltemek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Homok, építkezési célra beton kavics bármily mennyiségben állandóan kapható.

Pollák Sándor,
gőztéglagyár Mikalaka.
Telefon 55-516. 976

AKI
zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 30 fillérért egy
üveg 881

Rumkivonatot.
Ebből a rajta levő uta-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumot készíthet

Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
gyógyszerésznél!

Nagy mérlegjavító műhely.

Hammer Zsigmond

lakatos-, varrógép-, kerékpár-
és mérleg-üzlet

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába
vegő javításokat olcsón és pon-
tosan. Mérlegek hi elcsúszását ol-
csón és pontosan eszközölöm.
Mérleg javításokat és átalaki-
tásokat vidéken is árkülönb-
ség nélkül vállalok. Varrógép
és kerékpárok jutányos árban
kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

Eladó 100 háztelek.

A magyar államvasuti lütház
mellett elterülő Zimándi-utca és
Álmos-utca folytatását képező bel-
telkek, valamint Zsidótemető-utca
2. sz. alatti új utcanyitást által nyert

házhelyek,

melyek a Zimándi-utca-ra vezet-
nek, végül a Zsidótemető-utca 6.
számu felosztott terület eladók. —
A telkek parcellázva 150 - 200□-öl
változó nagyságban. — Értekezés
délután

Soltz Gyula, Arad

Zsidótemető-utca 5 sz. 919

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, dus
gyökérzetű bor- és csomogefaju

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl
gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

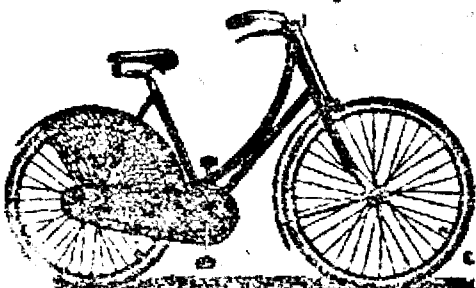
özv. Frank Vilmosné sirkő- és kőfaragó-telepe Boros Beni-tér 2. szám.

Ajánlom a n. é. közönség szíves figyelmébe dusan berendezett
sirkő nagyraktáramat.

Tájékoztató felemlíteni kívánom, hogy fent jelzett helyen
1883. év óta vezetem cégem, a nagyközönség teljes meg-
elégedésére s továbbra is főelvem, hogy igen tisztelt vevőimet
szolid és figyelmes kiszolgálással, legjobban kielégítek. —
Belloni Jakab kőfaragó mester ural, ki 42 év
óta e szakmában működik, mint üzletvezetőm, kellő biztositó-
kot nyújt ugy a temetői, mint más munkálatoknak legszak-
szerűbb elvégzésére. — További szíves pártfogást kérve, mara-
dok teljes tisztelettel: **özv. Frank Vilmosné.** 1048

Megérkeztek!

A legújabb modelu
„Puch“, „Premier“
és „Ádler Viktória“
kerékpárok

rendkívül olcsó árban, jutányos fizetési feltételek mellett.
HAMMER VILMOS
műszerész Arad, Szabadság-tér 7.
Dus választék: gummi, lámpa, csengőkben. — Nagy szak-
szerű javító-műhely. Telefon 66. szám.

Oh jaj!

Megfojt ez az
étkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvagyat nem rom-
bítják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldései raktár:
„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
szakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, S. Jós Arpad, Kreber Géza, U. Koc-
suth Pál, Ring János, Rozsnyay J. örök, Haner Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Hanzs
Nestor és Vojtek „or“ ártorvartáraknál.
Egyrekehen: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szikszón: Pórády Ede örök. gyógyszerárakban.

Kitűnő nyálkaoldó
és diuretikus szer
Tiszta vagy horealigen kellemes
üdítő gyógyital a

Málnási borvíz-forrás

természetes alkalikus savanyúvíz.
Készít a
Főraktár Aradon: „SICULA“ R.-I. Málnásfürdő Háromszék M.
Telefon 188. sz.
Arad I. Irtárnak hához vivo
Egyegységével 20 fillér.

Új képkeretező műhely Aradon!

Értesitem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

Képkeretező műhelyt

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket dus választékban. 107

Képkeretezéseket saját műhelyemben legprecízebben készítek. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legjutányosabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközölök. — Olajfestményeket eladásra elfogadok!

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Freimann József.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc széplítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsírtalan, vegyítészeti készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA
"RÜM"

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

Nélkülözhetetlen háziszser

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz

az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz

kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csúszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer. —

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerüzében, továbbá: Ring Lajos gyógyszerüzében és Vojtek és Weisz drogeriájában kapható.

Vizsgálat a DORÉ névre.

Gyermekek és felnőttek által

egyenként kedvelt friss és kellemes ízű Hajós-féle

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN” Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszerüzében ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Neumann M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi- fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

Tavaszi képes árjegyzéke megjelent. Kivánatra ingyen és bérmentve.

Segéd

a paraszt rőfös-áru szakmából, az aradi környékből felvétetik. Megkivántatik a magyar, német és román nyelv. Ajánlatok

Wohlberg Lipóthoz
Arad. 827

MEGNYILT

a nyiregyházi

krumpli-esernők

legolcsóbb mint bárhol.

kapható kicsinyben és nagyban.

SPILMANN ALBERTNÉL

ARADON, 1168

KAROLINA-UTCA 5. SZÁM.

Társat keresek

hit—nyolcz ezer koronival optikus, műszerész, üzlet és műhely létesítéséhez (lehetőleg szakember) „Optikus” jelleg a kladéhvatalban. 1183

ROZS

Zsup-szalma eladó!

Eötvös-utca 2. szám.

148—811 g. sz.

Versenyárgyalási Hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az Orczy, Dezső, Török Gábor és Munkácsy-utcák esővíz levezető csatorna készítése iránt f. évi

március 24-én d. e. 11 órakor versenytárgyalást tart az aradi városháza földszinti tanácstermében.

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedélyvel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésre hatósági engedélyvel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni.

Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás béleggel ellátva a fenti nap d. e. 11 órájáig nyújtandók be. Az elkéset vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 5 koronáért kaphatók, mintán és költségvetésen, a helyszínrajz és ezatornázási részlet terv kiadása mellett az egységáruk és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlatához 5% bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálathoz, kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki községi ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánompénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlat árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeinek részben, vagy egészben eleget nem tenne jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot már az ajánlatban megnevezendő azon egyén a ki a munkálatokat vezetni fogja, társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasokat átvenni és a folyosított járandóságokat felveheti. Nyilatkozat teendő arra is hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenytárgyalás a fent jelölt napon és idő pontban az ajánlatok elbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város tanácsa dönt.

14. Táviratilag beadott vagy elkésett ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

15. A munkálatok 1911 szeptember 1-ig teljesen készen átadandók.

A Munkácsy-utcai főgyűjtő 1911 május 1-ig átadandó.

Arad, 1911 február 27.

A gazdasági szék.

1274—1911 p. m.

Hirdetmény.

Ó Császári és Apostoli Királyi Felsége I. Ferencz József aital országglasa megkezdésének 60-ik évfordulója alkalmából legkegyelmeseb alaptott emlékkereszt elnyerésére vonatkozó rendelet hivatalomban betekintheő.

Felhivom azokat, kik érdemkereszt elnyerésére igényjogosultsággal bírnak és az érdemkeresztet elnyerni óhajtják, hogy hivatalomban 1911 április 10-ig je enkezzenek.

Arad 1911 március hó 8-án.

Kádas Kálmán
főjegyző

156—911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911.—1912 évi téli idényben szükséges 2000 m³ cser és 1200 m³ bükkfa szállítása iránt folyó év március hó 27. d. e. 10 órakor árlejtést tart. Az ajánlatokban kiüntetendő a fa származási helye, a fa minősége nemkülömben azon év a mikor a fa vágatott.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5% a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban. Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évi március hó 6-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Veszteséggel!

Hogy vevőkörömet megnagyobbítsam, elhatároztam, hogy a leltár után visszamaradt körülbelül

9000 méter sziléziai vászonmaradékot veszteséggel eladom.

A maradékok 8—14 méter hosszúak, elsőrendű minőség, szavatolt hibátlan, a legfinomabb menyasszonyi kelengyéhez használható és méterenként 55 fillérért lesz árusítva.

Legkisebb rendelés 5 kilós csomag — 40 méter utánvétel mellett.

Ezenkívül van 400 tucat kész vászon törülköző, melyek 2 méter 25 cm. hosszúak és 150 cm. szélesek, szavatolt vászon, a legnemesebb lenből szövve, hibátlan, varrás nélkül, prima minőség és drbként 2 kor. 80 fillérért lesz árusítva. A legkisebb rendelés 6 darab utánvétel mellett.

Vigyázat! Minták a sziléziai vászon és törülközőkből nem küldetnek, minthogy en másodrendű árut nem szállítok; ellenben kötelezem magam nemtetszőert a pénzt azonnal visszaküldeni. 6881

Szolidságomert hirnevem kezeskedik.

S. Stein, Weberei, Nachod in Böhmen.

6581

Cégetem kérem össze nem tévesztani. Kérjen árlapot.

1107

Pontos és előnyös kiszolgálás biztosítatik.

Pontos és előnyös kiszolgálás biztosítatik.

ILLICS SIMON

ARAD, HAL-TÉR 13. SZ.

HALNAGYKERESKEDÉS

Mindenemű magyar, orosz és romániai sóshalak legnagyobb raktára, beszerzési forrása, készlete és szállítása legelőnyösebb napi áron. — Rendelés esetén pontos címet és a végállomás jelölését kérem.

Cégetem kérem össze nem tévesztani. Kérjen árlapot.

KABDEBÓ UTÓDA
POLCZ MÁRIA
NŐI DIVAT-KALAP ÉS
MŰVIRÁG ÜZLETE
ARAD, ATZÉL PÉTER-UTCZA
(SZÍNHÁZ-ÉPÜLET)

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses figyelmét felhívni a tavaszi idényre érkezett legújabb modellt-kalapjaim megtekintésére. Dus választékban állandóan raktáron legújabb női és gyermekkalapok jutányos áron. Gyászkalapok 24 óra alatt készíttetnek. 1089

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy előnyös összeköttetésem folytán igen jutányos bevásárlást eszközöltem, miért is a közelgő

tavaszi és nyári Saisonra

kérném becses látogatójukkal megleszteni, mert azon helyzetben vagyok, hogy a

legújabb divatu kalapokat

legelőnyösebb árban nyújthatom.
Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

LÁZÁR CZ.

női kalap divatterme
ARAD, Andrásy-tér 13.

822

Háztelkek

parcellá va, esetleg egészben, előnyös feltételek mellett szabadkézből

eladók

Fejsze- és Mihály-utca sarok, valamint Választó-utca 26. szám alatt.

Bővebbet a tulajdonosnál, Választó-utca 26. szám alatt. 1158

Barthl János

épület és műlakatos
Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületvasalásokat, vaskerítéseket, sűrűcsokat, takaréktűzhelyeket és mindennemű javításokat pontosan és jutányos áron.

Költségvetéseket úgy helyben, mint vidéken díjmentes n.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel
1175 Barthl János.

3039—910.

Használt Ólom

megvételre keresetlik

Ügyes eladó

a kézmű, rövidáru és csipke szakmából egy nagy gráci divatüzletben tartós állást talál. Ajánlatok a referenciák fizetési igény feladása, valamint fénykép be- küldése mellett:

„Dauernde Stellung 2 F 24“ an die Annonzen-Expedition Jos. A. Kienreich, Gráz beküldendők.

1137

Vinga nagyközség előjáróságától.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról köslemert csipkeárúháznak továbbra is fogjuk vesezni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb partik érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.
A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. sohlifonból 75 kr.-tól feljebb	Zsebkendő tuatja 58—120 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Férfi ing R. R. sohlifon 99 "
Glott alj l. dupla 125 "	Eső-ernyők 120 "
Lüster alj l. dupla 125 "	Gallér osak 7 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Kézeltő párja 8—16 "
Midervédő batlazt 52—59 "	Harisnya 3 pár 50, 60 és 100 "
Batlazt alj 125 "	Klasszikeztyű párja 59—85 "
Taft selyem l. métere 168 "	Kézimunka kezdett kongré 125 "
Calcos selyem l. métere 82 "	Csipke, méterje 1 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke szövet 25 "

Női galoschni 1 for. 35 kr. Férfi galoschni 1 forint 80 kr.
Továbbá csipkefüggönyök, stórok, himzett madaria schweisi him-
nécsek, női és férfi harisnyák, gyermek harisnyák, selyem és
cérna keatyúk, linom női fehérneműek, női kóték stb.

MEGLEPŐ OLCSÓ ÁRAK.
Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most
ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek.

Tisztelettel **Csipke Áruház.**
Férfi ruhaszövetgyapjuból frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Vinga nagyközség tulajdonát képező nagyvendéglő ki-
bővítése, átalakítása és alapos tatarozására költségvetésileg
11096 kor. 40 fillér van előirányozva, a költségvetés és terv-
szerinti munkálatok és anyagszállítására a versenytárgyalási
határnapul 1911. évi április 10-ikének d. o. 9 óráját tűztük ki.

Ajánlatok az egyes szakbavágó munkákra külön-külön
is, de egyben is beadhatók.

Bánatpénzül az előirányzott összeg 5%-a csatolandó. A
terv és költségvetés a hivatalos órák alatt bármikor bete-
kinthető.

Vinga, 1911. március 16.

1156

Schiffer János,
főjegyző.

Stojanov,
bíró h.

Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és el-
a Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 2074

Édelem!

Nem tudtam, mi történt. Szeretném ha ott lehetnék. Hogy van? Szám-
talan csók J. R. 1155

Kereskedő segéd

képzett vasáros kerestetik április
15 vagy 20-iki belépésre. Magyar,
román és némileg a német nyelv
bírása megkívánatik. Duffek Kál-
mán vas és fűszerkereskedő Pan-
kotán. 1142

Német kisasszony

mint gyermekkertész, vagy mint
társalkodónő állást keres. Vidékre
is elmegy, megkeresések „B. 100“
jelige alatt a kiadóhivatalba kéret-
nek 1121

Egy jókarbanlevő

szabadon futó kerékpár olcsón el-
adó Tökölly-tér 3. üzlet. 1152

HÁZGONDNOK-nak
ajánlkozik egy nőtlen
városi alkalmazott Bő-
vebbet. a kiadóba. 1151

Két selyemruha

és egy színházi köpeny eladó.
Ugyanott egy tükrös mosdószek-
rény is eladó. Bathányi-utca 27.
házmesternél. 1157

Világosan,

Ilman-utca 261. számú adómentes
ház két szoba, konyha pince és
hozza megfelelő épületekkel vala-
mint 2000 □-öl termőszőlővel el-
adó. Ertekezni lehet a tulajdonos-
nál özvegy Todorovics Péternél.
1157

Egy ügyes

mésóné ajánlkozik házakhoz.
Joanov Demeterné Kossuth-utca 58
szám. 1159

5 szobából

álló lakás mellékhelyiségekkel, má-
jus 1-ére kiadó Rákóczi-utca 30.
1178

Leányok,

kik a nőruha készitést 2 évi gya-
korlat alatt szakszerűen megta-
nulni óhajtják, felvételre jelent-
kezzenek Szabadság-tér 3. szám,
II. emelet. 1172

Egy jó házmesteri

állást keresek, lakatos vagyok s
érték a villanyhoz és vízveze-
tékhez. 1171

Kiadó

5 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-
helyiségekkel, villany-világítással
ellátott, teljesen külön álló föld-
szintes lakás azonnal, vagy május
hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejá-
rattal, száraz világos műhely, vagy
raktárhelyiség kiadó Hasszinger-
utca 5. sz. 939

Elsőrendű fadrászó

ki a legkényesebb igényeknek is
megfelel, alkalmi fésüléseket vál-
lal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-
utca 10. 4583

Fibonenseket

elfogadok házban és házon kívül,
kitűnő házi kosztra. Szíves párt-
fogást kér Kohn Adolfné, Erzsébet-
körút 5. 762

Vizi-erő fűresz,

vagy malom kerestetik huzamo-
sabb időre haszonbérbe. Szabó
Károly, Acsill. 929

Apateleken

egy 4 kat. holdas szőlő kedvező
feltételek mellett eladó. Ertekezni
lehet Kotzó Károly tulajdonosnál
Garbán u. p. Borosjenő. 1001

Kitűnő fajta

gyümölcsfák kaphatók minden
mennyiségben és fajtában Jánossy
János urnál Lahner György-utca 8.
1061

Eladó

egy egészen új ház jutányos ár-
ban. Tudakozódni lehet Választó-
utca 9a. 1169

Két jó házból

való fiu kereskedői gyakornoknak
felvétetik teljes ellátással, Bienen-
stock József fűszer-, fa- és vaske-
reskedésében. Körösbökény, Arad-
megye. 1167

Vécsey-utca

12. sz. modern földszintes bérház
eladó. Bővebbet ott a tulajdo-
nosnál. 1174

Jilés-utca

183/b. számú szép és jó karban
levő ház szabadkézből eladó. 1182

Közvetítőnek

ajánlkozik jólelkű, szerény igényű,
27 éves nő, nagyon jól főz. Min-
den díjazás nélkül, csak magával
vihesse fél éves kislátat Cim „B. A.“
főposta restante Arad. 1181

Berendezés,

rőfős és rövidáru szakmából, 2
utcai kirakatszekrényvel eladó.
Megtéríthető: Mencez Márton-
nál, Árpád tér. 1179

Pincemesteri,

vagy más bizalmi állást keres
józan, szorgalmas, erőteljes egyén.
Cim: Gera Ferenc. Uj-Arad. 1178

Jég

mű vagy természetes jég, háztartási cé-
lokra április 1-ől 1-től naponta ház-
hozszállítva 6 és 7 koronás havi bér-
letben előjegyezhető és megrendel-
hető az Aradi jégtelep jéggyára-
nál. Telefon 199. szám. 1017

Ajánlom

a nagyérdemű közönség szíves fig-
yelmébe mosó és vasaló intéze-
temet, ugyszintén mindennemű
tisztítást elvállalok. Arad, Deák
Ferenc-utca 7. Szabó Bálintné. 1062

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden ujd-
onság azonnal kapható. 80.000
kötetes zenemű-kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb áron. Üzleti könyvek,
u. m. strazzák, naplók, stb. gvári
raktára. Bonyilvántartási ívek
késlete. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Ara-
don. 4071

2-3 butorozott szobát

lehetőleg teljes ellátással keres 4
fiatalember, lehetőleg a város kö-
zépontjában. — Szíves leveleket
„Sürgős“ jeligére a kiadóhiva-
talba kérnek. 1189

Vuncellérnek ajánlkozik

a szőlő kezelésben teljesen jártas
nős egyén. Fizetés megjelölésével
az alábbi címen található meg
Buda Demeter Pankota Aradm 1094

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtá-
rakat. Ingusz I. és Fia könyvke-
reskedése Arad, Andrassy-tér 16.
Gyakornokok felvételnek Andrassy-
téri üzletünkben. Keresünk vételre
egy használt Wertheim szekrényt.
555

M. Pécskán 22 év óta

fennálló jó forgalmu fűszer és ve-
gyes üzlet, Italméréssel más vál-
lalat miatt házzal együtt eladó,
esetleg kiadó. Cim a kiadóban.
1092

Minograf

sokszorosító gép, új és régi, olcsón
eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1109

Eladó vagy bérbeadó

Ujmikelakán, a Fő-uton 17. sz.
alatt 900 négyszögöl üres házte-
tek. Cim a kiadóhivatalban. 1110

Új sodronydrót

kerítés és egy kerek kut álvány
eladó. Wesselényi-utca 3. 1103

Kiadó

Forray-utca Nádasdy-palotában egy
tágas üzlethelyiség mellékhelyiség-
gel. Bővebbet a kiadóban. 1100

Három 220 öles telek

a Pécskai-uton szőlővel beültetve
11 koronájával eladó. Bővebbet
Dr. B. M. Kossuth-utca 46. I. em.
1099

Kiadó Gargon lakás-
nak, vagy irodának
igen alkalmas másod-
emeleti utcai két szoba
és alkov, folyó évi má-
jus hó elsejére, a Sza-
badság-tér 16. sz. alatt.
Bővebbet ugyanott, a
Domány-irodában. 1131

Keresünk állandó alkalmazásra

azonnali belépéssel egy ércfényező
segédet, ki gépgyárakban ily mi-
nőségben már dolgozott. Princz
Testvérek gépgyára és malom-
építészete, Szatmár. 1123

Elutazás miatt

két szoba butor eladó. Vegen Ab-
fahrt von zwei Zimmer Möbel
zum verkaufen. Ujaradon, Kon-
csek, Rákóczy-u. 20. 1146

Kisasszony,

magyarul és németül beszél, fiz-
letben és varrodában már alkal-
mazva volt, mint elárusító, vagy
varrónő ajánlkozik. Cim a kiadó-
hivatalban. 1146

Zenyora oktatás

alapos iskolát, kezdő tanulóknak
ad, kívánatra házhoz is megy.
Bővebbet a kiadóban. 1150

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfonto-
sabb illusztrált könyv a tulbó gyer-
mekáldás ellen, melynek eredmé-
nyét a házaitok ezrei igazolják.
diskréten küldöm 90 fillér magyar
levél bélyegért. Frau Anna Kaupa,
Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

Telefon 633. szám.

Fischer Armin
szobafestő és mázoló
Vörösmarty-utca 3 sz.

Elvállal szobafestő és mázoló-
munkákat legegyszerűbb kivé-
telről legdiszesebbig, továbbá
természetes fautánzatokat (flo-
derozást) színes üvegekkel ki-
rakott gipszfestést úgy hely-
ben, mint vidéken. 1018

Valódi

francia mellfűzők
különlegességek
kizárólagos raktára
Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességekben dus
választék. Javítások és villany-
ernyő készitések elfogadtatnak.
Városi és megyei telefon 808.

Radó Gyula

Szabott árak.

=== új divatháza ===

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Legkiválóbb tavaszi ujdonságok női felöltőkben

Kész costümök, trotteur kivitelben
Kész costümök zsinorozott divatfazonokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltők, gyermek ruhák
Legújabb divatblousok, pongyolák, juponok,
Kész női aljak

959

Külön mértékosztály

Rendkívül dus választékban

Telefon 238. szám.

Aradi Első Takarékpénztár.

Meghívás

az „Aradi Első Takarékpénztár“

részvényeseinek

vasárnap, 1911. évi március hó 26-án délelőtt 10 órakor az intézet ülés-
termében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Előki intézkedés az alapszabályok 28. § a értelmében.
2. Az igazgatóság indítványa és határozathozatala a részvénytőkének 3.400.000 koronáról 6.800.000 koronára való fel-
emlése és az igazgatóságnak erre vonatkozó megbízatása tárgyában.
3. Az alapszabályok 11. 14. 15. 17. 19. 22. 24. 89. és 108. §§ ainak, valamint a nyugdíjszabályzat 9. 11. és 19.
§§-ainak módosítása.
4. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbiróság által netalán kívánt alapszabálymódosításoknak saját hatás-
körében törtenendő eszközése és ezeknek bejelentése iránt.

988

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. o. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű kép-
viselői felkértenek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig
ezenkívül meghatalmazásukat 1911. évi március hó 24-ig, az alapszabályok 22. §-a értelmében, az intézeti főpénztárnál
nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A adon, 1911. március hó 4-én.

Az igazgatóság.